

Ilham

Zəfərin izi ilə

Azərbaycanın ən böyük tikinti meydanı

Azad yurdum

Bir qrup rayon sakini ilə mühtərəm Prezidentlə Zəngilanın işğaldan azad edilməsinin birilliyinə həsr edilən görüşə gedirdik...
"İşğaldan azad olunmuş ərazilərə daxil olursunuz" lövhəsi ilə bizi qarşılayan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpaqları...
"Zəfər yolu" ilə irəliləyirik...
Bütün yollar Vətən yoludur...
Ətraf mənzərələr erməni vəhşiliyinin, vandallığının qanlı nümunələrini, dağıntılarını, fəlakətlərini aydın göstərir...
Həm də quruculuğun - tək Azərbaycanın yox, Qafqazın ən böyük tikinti meydanına çevrilən bu ərazilərdəki dirçəlişin qürurverici mənzərələrini fəxrli seyr edirik...

Ardı 6-cı səh.

İlham Əliyev yeni Şuşanın baş memarıdır

"Zəfər yolu" ilə Füzulidən Xocavəndə və Şuşaya doğru irəlilədikcə çoxsaylı ağır inşaat texnikalarını - ekskavatorlar, kranlar və yük maşınlarını müşahidə etdik. Yolboyu demək olar ki, hər yerdə qızğın tikinti işləri gedir. Yollar, körpülər, tunellər, su və elektrik xətləri, drenaj sistemləri inşa olunur. Bu torpaqları işğaldan azad edən dövlətimiz indi ona yeni həyat bəxş edir. Qarabağın mirvarisi olan Şuşanın özü isə ələ şöhərin girəcəyindən görünür ki, böyük tikinti meydanıdır...

Şuşaya Prezidentin 5 səfəri

Şuşa qədim Azərbaycan şəhəridir. Hər küçəsində xalqımıza məxsus dəyərləri, milli mədəniyyətin, milli arxitekturanın izlərini yaşadır. Şəhərdəki hər bir ev, möhtəşəm qala divarları, məscidlər, qədd-qamətli minarələr keçmişimizdən soraq verir. Şuşa xalqımızın ələ bir möhtəşəm mədəni abidəsidir ki, düşməni onu erməniləşdirə bilmədi. Bu şəhər 28 il yarım davam edən işğal dövründə erməniləri qəbul etmədi. Çünki Şuşa onlar üçün əvvəldən yad idi, işğal dövründə də yad olaraq qaldı. İlham Əliyevin dediyi kimi, Şuşa ayaqdadır, Şuşa sınımayıb, Şuşa əyliməyib! Mənfur düşməni nə qədər çalışsa da, Şuşanın simasını dəyişdirə bilməyib.

Ermənistana işğal dövründə nə qədər cəhd etsə də, Şuşanı məskunlaşdırma da bilməyib və şəhərdə əsasən hərbiçilər yaşayıblar. Erməni diasporunun hesabına nə qədər layihələr həyata keçirilsə də, işğalçılar Şuşanı turizm məkanına çevirə bilməyiblər. Fransadan və digər ölkələrdən nümayəndə heyətləri gəlsə də, hər il müxtəlif idman yarışları keçirilsə də, ermənilər Şuşa ilə bağlı hədəflərinə yetişməyiblər. Çünki Şuşa heç vaxt yadları qəbul etməyib.

Bütün bunlar barədə danışan Prezident İlham Əliyev deyib: "Şuşa Azərbaycan xalqının qəlbində xüsusi yeri malikdir. Şuşa Qarabağın tacıdır, Şuşa təkrarolunmaz şəhərdir. Şuşanın yerləşməsi, təbiəti, havası, iqlimi, tarixi abidələri, dini abidələri, şəhərin memarlıq ansambli bizim milli sərvətimizdir. Şuşanı biz qoruyacağıq, qoruyacağıq. Biz Şuşaya qayıtmışıq və bundan sonra Azərbaycan xalqı Şuşada əbədi yaşayacaqdır. Necə ki bütün dövrlərdə Şuşa həmişə Azərbaycan şəhəri olmuşdur və ermənilərin saxtakarlıq cəhdlərinə baxmayaraq, bütün dünya Şuşanı mehiz Azərbaycan şəhəri kimi tanıyıb və qəbul edib".

Hazırda şəhərin bərpası və yenidən qurulması Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət mərkəzindədir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş ərazilərdə ilk xüsusi nümayəndəni Şuşa rayonuna təyin edib. 2020-ci ilin noyabr ayında 2021-ci ilin avqust ayına qədər 15 dəfə işğaldan azad olunmuş rayonlara səfər edən Prezident İlham Əliyev 5 dəfə Şuşada olub.

Ardı 7-ci səh.

Milli Gimnastika Arenasında bir sıra mötəbər beynəlxalq yarışların təşkili planlaşdırılır

Oktyabrın 22-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Milli Gimnastika Arenasının yeni məşq binasında yaradılan şəraitlə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov Prezident İlham Əliyeva, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və qızları Leyla Əliyevaya Milli Gimnastika Arenasının ərazisində yerləşən yeni məşq binasında yaradılan şərait barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, Milli Gimnastika Arenasının yeni məşq binasının tikintisi ötən ilin sentyabrında başa çatdırılıb. Burada kişi və qadın idman

gimnastikası, bədii gimnastika, batut gimnastikası, ümumilikdə, gimnastikanın 7 növü üzrə məşqlər keçirilir. Binada məşqçi və həkim otaqları, həmçinin gimnastlar üçün istirahət otaqları, fitnes və xoreografiya zalları fəaliyyət göstərir. Burada hovuz da yaradılıb. Yeni binada eyni vaxtda 100 nəfər məşq edə bilər. Binanın ikinci mərtəbəsində idmançıların yaşayışı üçün 60 çarpayılıq 19 otaq vardır. Bir sözlə, Milli Gimnastika Arenasının yeni məşq binasında təlim-məşq toplanmaları təşkil etmək, gimnastikanın müxtəlif növləri üzrə təlim keçmək və beynəlxalq yarışların yüksək səviyyədə təşkili üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

Ardı 2-ci səh.

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi sosial cəhətdən həssas qrupların istedadının ortaya çıxarılmasına kömək edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva oktyabrın 22-də Bakıda DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev Prezident İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və qızları Leyla Əliyevaya DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin yaradılmasını da qeyd etmək

Yaradıcılıq Mərkəzində yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət siyasətində sosial sahənin inkişafına və həssas təbəqənin sosial məsələlərinin həllinə daim xüsusi diqqət yetirilir. Bu istiqamətdə dövlət səviyyəsində icra olunan layihələrə yanaşı, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsləri də xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin yaradılmasını da qeyd etmək

olar. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan Mərkəzin əsas məqsədi əlilliyi olan şəxslərin, o cümlədən müharibə əlillərinin, şəhid ailələli üzvlərinin, habelə sosial cəhətdən həssas qrupların yaradıcı potensialının, istedadlarının, digər bacarıqlarının ortaya çıxarılmasına və inkişafına kömək etməkdir. Mərkəzin tikintisi "PAŞA Holding" tərəfindən maliyyələşdirilib, arxitektura, layihələndirmə və təşkilatı dəstək isə "Cobalt Architecture and Design" şirkəti tərəfindən təmin edilmişdir.

Ardı 3-cü səh.

Macarıstanın Prezidenti zati-aliləri cənab Yanos Aderə

Hörmətli cənab Prezident!
Macarıstanın milli bayramı münasibətilə Sizə və xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı yetirirəm.
Biz Azərbaycan-Macarıstan münasibətlərinin hərtərəfli inkişafına mühüm əhəmiyyət veririk. Strateji tərəfdaş olan ölkələrimizi birləşdirən sıx dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri bu gün yüksək səviyyəli siyasi dialoq, iqtisadi-ticarəti, humanitar və digər sahələrdə yeni məzmunla zənginləşir. Əminəm ki, ölkələrimiz arasında qarşılıqlı etimad və dəstəyə əsaslanan əlaqələr, səmərəli əməkdaşlığımız bundan sonra da xalqlarımızın rifahı naminə uğurla inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dost Macarıstan xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.
Hörmətlə,
İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2021-ci il

Günün idman mənsəti

50-Cİ QƏLƏBƏ

UEFA Konfrans Liqası
H qrupu, 3-cü tur
"Qarabağ" (Azərbaycan) - "Kayrat" (Qazaxıstan) - 2:1
Qol: Kante, 19-pen. (0:1), Rami Şeydayev, 79 (1:1), Abbas Hüseynov, 90+1 (2:1) Baş hakim: Yevgeni Aranovski (Ukrayna) Tofiq Bəhramov adına Respublika Stadionu.

Ağdamın "Qarabağ"ı avrokuboklarda növbəti möcüzəsinə imzasını atdı

Qarşılaşmaya həddindən artıq böyük maraq olduğundan Tofiq Bəhramov adına Respublika Stadionunun qarşısında izdiham var idi. Belə ki, avrokuboklarda yeganə təmsilçimiz Ağdamın "Qarabağ" komandasının UEFA Konfrans Liqasının H qrupunda keçirdiyi son 2 matçdakı nəticələri Qazaxıstan təmsilçisi "Kayrat"la oyuna marağı daha da artırmışdı.

Matçın təhlilinə keçmədən öncə vurğulayaq ki, "Kayrat" üzərində qazanılan əzmkar qalibiyyət "Qarabağ"ın avrokuboklarda yubiley - 50-ci qələbəsi kimi tarixə düşdü. Ağdam klubu qələbələrin 16-sini ən nüfuzlu turnir sayılan Çempionlar Liqasında, 27-sini UEFA Kuboku/Avropa Liqasında, 1-ini Intertotoda, nəhayət, 6-sini Konfrans Liqasında əldə edib.

Ardı 9-cu səh.

Müəllifi İlham Əliyevdir

Hər iş "ASAN", vətəndaş məmnun

Azərbaycanda həyata keçirilən islahatların əsas istiqamətlərindən biri də hökumət-vətəndaş münasibətlərində daha çevik mexanizmlərin tətbiqidir.

Fərhəli haldır ki, son illərdə bu istiqamətdə mühüm tədbirlər həyata keçirilib, xüsusən əhaliyə xidmət sahəsində şəffaflıq və operativlik təmin olunub.

Ardı 9-cu səh.

Milli Gimnastika Arenasında bir sıra mötəbər beynəlxalq yarışların təşkili planlaşdırılır

Əvvəli 1-ci səh.

Yeri gəlmişkən, gələn ay burada batut gimnastikası üzrə Dünya Çempionatının keçirilməsi nəzərdə tutulur. Ümumilikdə isə gələn il Milli Gimnastika Arenasında bir sıra mötəbər beynəlxalq yarışların təşkili planlaşdırılır.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva gimnastların məşqlərinə baxdılar və xatirə şəklində çəkildilər.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın dünyanın nüfuzlu idman ölkəsinə çevrilməsinə, respublikanın hər yerində müasir idman infrastrukturunun yaradılmasına, yeni-yeni idman obyektlərinin tikilib istifadəyə verilməsinə, bu sahənin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə, idmanın bütün növlərinin inkişaf etdirilməsinə həmişə xüsusi diqqət yetirib. Dövlət başçısının və birinci xanımın iştirakı ilə 2014-cü ildə Bakıda istifadəyə verilən Milli Gimnastika Arenası idmanın bu növünün inkişafına geniş imkanlar açıb, gənc nəslin gimnastikaya olan həvəsinin artırılması işində mühüm rol oynayıb.

Xüsusi olaraq vurğulayaq ki, Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının əldə etdiyi böyük uğurlar Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Azərbaycan Gimnastika Federasiyasına rəhbərliyi sayəsində mümkün olub. Belə ki, 2002-ci ildən Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti olan Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti nəticəsində ölkədə idmanın bu növünün inkişaf mərhələsi başlayıb, gimnastika ilə məşğul olan idmançıların beynəlxalq yarışlarda qazandığı uğurların sayı artıb.

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi sosial cəhətdən həssas qrupların istedadının ortaya çıxarılmasına kömək edəcək

Əvvəli 1-ci sah.

Mərkəz sosial tərəfdaşlıq prinsipinə uyğun olaraq Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyinə verilib.

Burada əlilliyi olan şəxslərə milli və Avropa kulinariyası üzrə 15 yaşdan yuxarı 5 nəfərlik qrup üçün təlim, həmçinin kulinariya yarmarkalarının keçirilməsi, kulinariya verilişlərinin çəkilməsi nəzərdə tutulur.

Mərkəzdəki audio-səsyazma studiyasında vokal bacarıqların inkişaf etdirilməsi, audiodisklərin və solo albomların yazılması, videoçarxların, sənədli və bədii filmlərin, teletamaşaların dublyaj edilməsi nəzərdə tutulur. Studiyada yaş məhdudiyəti yoxdur.

Floristika və landsaft dizaynı studiyasında işə dekorativ-tətbiqi sənət və dizayn növü olan floristika və landsaft dizaynının təlimi, süni, qurudulmuş və canlı güllərdən ibarət natürmortların hazırlanması, gül kompozisiyalarının yığılması, terrarium və bitki rezervuarlarının dizaynı və quraşdırılması nəzərdə tutulur. Studiyada eyni vaxtda 8 nəfərə, gün ərzində 2 qrupa təlimlərin keçirilməsi mümkündür. Təlimlərdə yaşı 10-15-dən yuxarı olan şəxslər iştirak edə bilərlər.

Metal və ağac oyma studiyasında dekorativ-tətbiqi sənətin növü olan ağac, metal, daş üzərində bədi oyma sənəti tədris ediləcək. Studiyada artıq ağac üzərində oyma üsulu ilə hazırlanmış musiqi alətləri, milli mədəniyyət abidələri, heykəl və fiqurlu kompozisiyalar təqdim olunur. Bu studiyada eyni vaxtda 8-10 yaşdan yuxarı 6 nəfərə, gün ərzində 2 qrupa təlimin keçirilməsi mümkündür.

Xalçaçılıq, tikmə, toxuma və tikmə studiyasında dekorativ-tətbiqi sənətin növü olan Azərbaycan xalçaçılıq sənəti və onun mühüm 7 xalçaçılıq məktəbinin əsasları tədris ediləcək. Burada ilmə-naxış texnikası, rəng ahənginin seçilməsi, yun iplərin boyanması, bədi tikmə növünün ən qədim və geniş yayılmış piletikmə forması, qızılı saplarla, muncuqla milli və müasir geyimlərin işlənməsi, dizaynı öyrədiləcək. Studiyada eyni vaxtda 6-8 yaşdan yuxarı 7 nəfərə təlimin keçirilməsi mümkündür. Gün ərzində hər saə üzrə bir qrup tədris prosesində iştirak edəcək.

Musiqi studiyasında Azərbaycan milli musiqi sənətinin, çalğı, vokal dərslərinin tədrisi nəzərdə tutulur. Studiyada çalğı, vokal qabiliyyəti, musiqi biliyi olan 4 yaşdan yuxarı 20-25 nəfər eyni

vaxtda təlimlərə qatılacaq. Gələcəkdə əlilliyi olan musiqiçilərdən ibarət instrumental və vokal ansamblın yaradılması nəzərdə tutulur.

Mərkəzin açıq havada müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün geniş heyətəyanı sahəsi də var. Burada rehabilitasiya

məqsədi ilə meditasiya, yoqa və digər fiziki təlimlərin, müxtəlif sərgilərin, satış-şərgi yarmarkalarının təşkili, floristika və landsaft dizaynı üzrə təlimlərin keçirilməsi, həmçinin pavilyon kimi istifadə edilərək inküziv televiziya verilişlərinin çəkilməsi üçün şərait var.

Mərkəzin keramika studiyasında dulmuşluq sənət növü üzrə bacarıqlar, o cümlədən keramik əşya, dekorativ məmulatların hazırlanması və rənglənməsi, farfor qablar və dekorativ məmulatların milli naxışlarla bəzədilməsi, dekorativ heykəltaraşlıq öyrədiləcək. Studiyada

eyni vaxtda 8 yaşdan yuxarı 9 nəfərə təlim keçirilməsi mümkündür.

Təsviri sənət studiyasında kətan üzərində yağlı boya, akvarellə, kağız üzərində grafit və tuş, vitraj boya vasitəsilə şüşə üzərində, sulu boya ilə ipək üzərində rəsm sənətinin öyrədilməsi

nəzərdə tutulur. Studiyada 5 yaşdan yuxarı eyni vaxtda 10 nəfərə, gün ərzində 2 qrupa təlim keçiriləcək.

Rəqs zalında fiziki məhdudiyətli və peşəkar insanların birgə rəqs təliminin keçirilməsi və gələcəkdə peşəkar inküziv rəqs kollektivinin yaradılması nəzərdə tutulur. Həmçinin burada yerli və xarici xoreoqraflarla təlimlər və ustad dərsləri də planlaşdırılır. Zaldə eyni vaxtda 30 nəfərə rəqs dərslərinin keçirilməsi mümkündür. Peşəkar rəqs təlimində iştirak edən əlilliyi olan şəxslər 10-34, inkişaf rəqqasları isə 15-34 yaş arasında olacaqlar. Digər fizioloji reabilitasiya təlimində isə 5 yaşdan yuxarı şəxslər iştirak edə bilərlər.

Mərkəzin 121 nəfərlik auditoriyasında kinoteatr və teletamaşaların təqdimatı mümkündür. Səhnədə müasir plastika, musiqili janr üslubu və emosional teatr quruluşlarının, müxtəlif musiqili konsert proqramlarının, dövlət əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi üçün şərait yaradılıb. Burada sosial müəssisə sakinləri üçün ödənişsiz film nümayişləri planlaşdırılır. Səhnədə eyni vaxtda 25-30 nəfərlik tərkibdə teatr tamaşalarının və konsertlərin keçirilməsi mümkündür.

Prezident İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və qızları Leyla Əliyevaya Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin reallaşdırdığı "Bərabərlik" televiziya layihəsi və inküziv teatrı ilə bağlı məlumat verildi.

Mərkəzdə kitabxana da yaradılıb. Burada Azərbaycan milli ədəbiyyatına, həmçinin xarici dillərdə müxtəlif peşə və sənət tədrisinə dair kitablar var. Kitabxanada görmə məhdudiyətli şəxslərin bədi yaradıcılığının inkişafı üçün brayl əlifbası ilə kitablardan ibarət guşələrin yaradılması, əlilliyi olan şəxslərin kitablarının təqdimatının, məşhur yazıçıların iştirakı ilə qiraət günlərinin, yerli və xarici yazarların imza günlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində 60 nəfər işçi heyət və "Könüllü DOST" üzrə 20 nəfər könüllü fəaliyyət göstərəcək.

Mərkəzin yaxınlığındakı çoxmərtəbəli binanın sakinləri mənzillərinin evvanlarından Prezident İlham Əliyevi, birinci xanım Mehriban Əliyevanı və qızları Leyla Əliyevanı salamladılar.

Moldova Parlamentinin sədri: “Ölkəmiz Azərbaycanla çoxtərəfli əlaqələrin inkişafında maraqlıdır”

Yunanıstanın paytaxtı Afinada işgüzar səfərdə olan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova oktyabrın 21-də səfər çərçivəsində Moldova parlamentinin sədri İqor Qrosu ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Sahibə Qafarova Azərbaycanla Moldova arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasından, hökumətlər arasında birgə komissiyaların yaradılmasından, siyasi və iqtisadi münasibətlərin inkişafından söz açıb. Milli Məclisin Sədri ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin dərinləşməsinə dövlət başçıların və hökumət rəsmilərinin qarşılıqlı səfərlərinin, aparılan müzakirələrin və tərəflər arasında imzalanan sənədlərin əhəmiyyətini qeyd edib. Görüşdə S.Qafarova Azərbaycanla Moldovanın

qanunverici orqanları arasında mövcud əməkdaşlıq əlaqələri və bu münasibətlərin inkişaf perspektivləri barədə fikirlərini bölüşüb. Hər iki ölkənin qanunvericilik orqanlarında dostluq qruplarının fəaliyyət göstərdiyini qeyd edib. Söhbət zamanı Sahibə Qafarova Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində

qazandığı möhtəşəm Zəfərin birinci ildönümü ərfəsində olduğumuzu vurğulayıb, 2020-ci ilin 10 noyabrında imzalanmış üçtərəfli Bəyanatdan sonra bölgədə yaranmış yeni realitərdən söz açıb. Milli Məclisin Sədri həmçinin diqqətinə çatdırıb ki, bir il əvvəl öz gücü hesabına Ermənistanın 30 illik

işğalına son qoyan və ərazi bütövlüyünü bərpa edən Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının uzun illər kəçiz üzərində qalmış 4 qətnaməsinin icrasını da təmin edib. Milli Məclisin Sədri işğaldan azad olmuş ərazilərimizdə aparılan bərpa və quruculuq işləri barədə də mə-

lumat verib. Qeyd edib ki, münəqişə artıq tarixə qovuşub. İndi ölkəmiz bölgədə uzunmüddətli sülhün və sabitliyin təmin olunmasında maraqlıdır və bu istiqamətdə lazımı addımlar atır. Ermənistan isə hələ də təcridatçı eməllərini davam etdirir, minalanmış ərazilərin xəritələrini təqdim etməkdən imtina edir.

Moldova Parlamentinin sədri İqor Qrosu ölkəsinin Azərbaycanla çoxtərəfli əlaqələrin inkişafında maraqlı olduğunu bildirib. O, ölkələrimiz arasında parlamentlər arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi, ikitərəfli səfərlərin intensivləşməsinin vacibliyini qeyd edib. Ölkəsində məskunlaşmış azərbaycanlıların ictimai-siyasi həyatda yaxından və fəal iştirak etdiklərini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər də müzakirə olunub.

Volfqanq SOBOTKA: “Avstriya ilə Azərbaycan arasında ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün hər iki tərəfdə böyük potensial var”

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Yunanıstanın işgüzar səfəri çərçivəsində Avstriya Respublikası parlamentinin Milli Şurasının sədri Volfqanq Sobotka ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Sahibə Qafarova ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin dərinləşməsinə dövlət başçıları və hökumət rəsmilərinin qarşılıqlı səfərlərinin və bu səfərlər zamanı imzalanan sənədlərin əhəmiyyətindən danışıb. Diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Avstriya ilə ikitərəfli əlaqələrin inkişafında, həmçinin beynəlxalq və regional təşkilatların çərçivəsində əməkdaşlığın genişlənməsində maraqlıdır.

Söhbət zamanı Milli Məclisin Sədri Azərbaycanla Avstriya parlamentləri arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri barədə danışıb. Görüşdə Milli Məclisin Sədri qeyd edib ki, Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində

qazandığı möhtəşəm Zəfərin birinci ildönümü ərfəsindəyik. Bir il öncə Ermənistanın 30 illik işğalına öz gücü hesabına son qoyan və ərazi bütövlüyünü bərpa edən Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının uzun illər kəçiz üzərində qalmış 4 qətnaməsinin icrasını təmin edib. Ötən il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatdan sonra bölgədə yeni realitərlər yaranıb. Milli Məclisin Sədri bildirib ki, münəqişə

artıq tarixə qovuşub. Hazırda Azərbaycan gələcəyə hədəflənməmiş layihələr icra edir, işğaldan azad olmuş ərazilərimizdə sürətli bərpa və quruculuq işləri aparılır. Sahibə Qafarova xatırladı ki, cari ilin iyulunda Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü müəyyənləşdirilib. Bu fərmana əsasən, iki yeni rayon - Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları

yaradılıb. O deyib ki, 10 noyabr Bəyanatından bir ilə yaxın vaxt ötməsinə baxmayaraq, Ermənistan hələ də minalanmış ərazilərin xəritələrini təqdim etməyib. Bu, beynəlxalq humanitar hüququn kobud şəkildə pozulmasıdır. Söhbət zamanı Avstriya parlamentinin Milli Şurasının sədri Volfqanq Sobotka iki ölkə arasında parlamentlər arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdirmək üçün qarşılıqlı səfərlərin vacibliyini qeyd

edib. O, Azərbaycanın regiondakı iri beynəlxalq enerji və infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsindəki aparıcı rolu, ölkəmizin Avropanın etibarlı enerji tədarüqəti qismində böyük potensiala malik olduğunu vurğuladı. Diqqətə çatdırıb ki, ticarət əlaqələrinin və investisiya yatırımı artırılması üçün hər iki tərəfdə böyük potensial var.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər də müzakirə olunub.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ATƏT PA-nın sədri ilə görüşüb

Oktyabrın 21-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Yunanıstana işgüzar səfəri çərçivəsində Afinada ATƏT Parlament Assambleyasının sədri Marqareta Sederfelt ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, ATƏT Parlament Assambleyasının sədri Marqareta Sederfelt təmsil etdiyi təşkilatın fəaliyyəti barədə məlumat verib. O, qlobal pandemiya səbəbindən görüşlərin və canlı təmasların böyük qisminin baş tutmadığını bildirərək, ümidvar olduğunu deyib ki, pandemiya təhlükəsi aradan qalxdıqdan sonra belə görüşlər daha sıx keçiriləcək. Marqareta Sederfelt ATƏT PA-nın Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verdiyini qeyd edib, həmçinin regionda sülh

və təhlükəsizliyin təmin olunmasının vacibliyini vurğulayıb.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Azərbaycanın təşkilatdakı fəaliyyəti barədə danışıb, ölkəmizin nümayəndə heyətinin həmişə ATƏT PA-nın tədbirlərində fəal iştirak etdiyini bildirib.

Spiker görüşdə Azərbaycanın ötən il 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı tarixi Zəfərdən sonra regionda yeni mərhələnin başladığını qeyd edib. Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı torpaqlarımızı azad edərək ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Bununla da ölkəmiz həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazisindən dərhal, qeyd-şərtsiz və tamamilə çıxarılmasını tələb edən qətnamələrini özünə yerləşdirib. Spiker vurğulayıb ki, Rusiya, Azərbaycan prezidentlərinin və Ermənistanın baş nazirlərinin imzaladığı üçtərəfli Bəyanatla münəqişəyə son qoyulub və

Dağlıq Qarabağ münəqişəsi artıq keçmişdə qalıb. Milli Məclisin Sədri “Dağlıq Qarabağ münəqişəsi” ifadəsinin istinad etməyin də yolverilməz olduğunu bildirib.

Azərbaycanın üçtərəfli Bəyanatda əksini tapan bütün öhdəliklərini yerinə yetirdiyini bildiren Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, Ermənistan tərəfindən törədilən təcridatçı regionda davamlı sülhün təmin olunmasına maneə törədib. O deyib ki, 10 noyabr Bəyanatından bir ilə yaxın vaxt ötməsinə baxmayaraq, Ermənistan hələ də minalanmış ərazilərin xəritələrini təqdim etməyib. Onlar tərəfindən təqdim olunan bəzi xəritələrin dəqiqliyi isə yalnız 25 faizdir. S.Qafarova xüsusi olaraq vurğulayıb ki, bu günədək Ermənistan tərəfindən basdırılan minaların partılması nəticəsində 150 mülki vətəndaş və hərbiçimiz həlak olub və ya ağır yaralanıb. Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, bu ilin iyulunda Prezident İlham Əliyevin imzaladığı

Fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü müəyyənləşdirilib. Bu fərmana əsasən, iki yeni rayon - Qarabağ iqtisadi rayonu və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu yaradılıb. Azərbaycan artıq işğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa işlərinə başlayıb. Sahibə Qafarova deyib ki, Azərbaycan regionda daimi sülh və əmin-amanlığın təmin olunmasını istəyir. O xatırladı ki, Prezident İlham Əliyev də ölkələrimizin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması şərti ilə sərhədlərin delimitasiyasına və sülh sazişinə dair danışıqlara başlamağa hazır olduğunu bəyan edib.

Azərbaycanın çoxmillətli ölkə olduğunu, burada 90-dan çox etnik qrupun, müxtəlif xalqların və millətlərin nümayəndələrinin yaşadığını, bütün xalqların adət-ənənəsinə hörmətlə yanaşdığını, ölkəmizdə ksenofobiya və dözümsüzlüyün olmadığını vurğulayan Milli Məclisin Sədri Azərbaycanın dövlət siyasətində milli və dini tolerantlığın prioritet istiqamətlərdən olduğunu bildirdi.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ATƏT Parlament Assambleyasının sədrinə “Qarabağ işğaldan əvvəl və sonra” adlı kitabı təqdim edərək, Ermənistanın 30 il ərzində işğal altında saxladığı Azərbaycanın şəhər və rayonlarını, bütün infrastrukturunu, mədəniyyət və tarixi abidələri, dini abidələri tamamilə dağıtdığını, talan etdiyini bildirdi.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Milli Məclisin Sədri: “Parlamentlər demokratik institutların qarşısında duran vəzifələri həll etmək üçün hərəkətə keçməlidir”

Oktyabrın 22-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Parlament Sədrlərinin Avropa Konfransında “Bütün Avropa vətəndaşlarının ümumi gələcəyi” mövzusunda çıxış edib.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, Sahibə Qafarova toplantı üçün seçilmiş mövzunu Avropanın ümumi gələcəyi ilə bağlı məsələlərin geniş bir kompleksini müzakirə etməyə imkan yaratdığını qeyd edib. Diqqətə çatdırılıb ki, 72 il bundan əvvəl Avropa xalqları Avropa Şurasının simasında ümumi Avropa evi qurmağı qərara aldılar. Onlar bəyan etdilər ki, Avropada daha böyük vətəndaşlıq nail olmağın ən səmərəli vasitələri pluralist demokratiya, qanunun aliyyəti və insan hüquqlarıdır. Ötən dövrdə Avropada çox şey dəyişib, Avropa xalqlarının ümumi evdə ümumi dəyərlər ətrafında birləşdirən bu prinsiplər dəyişməz qalıb.

Milli Məclisin Sədri deyib ki, əgər ötən dövrdə Avropanın eksen ölkələrində demokratiyanın inkişafı yolda qarşıya çıxan çətinliklər əsasən daxili xarakter daşıyırdısa, müasir dünya bu problemlər siyasətini daha da artıraraq ona terrorizm, transmilli cinayətkarlıq, qanunsuz miqrasiya kimi problemləri də əlavə edib.

Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, müasir dövrün çağırışları demokratik idarəçilik problemlərinin ötdən dövrdə təşəkkül tapmış paradigmə çərçivəsində həllinin mümkün olmadığını göstərir. O, məsələlərin həllində ayr-rişkililiyi istisna edən vahid yanaşmanın formalaşdırılmasının, demokratik dəyərlər sistemi üçün təhdidlər doğuran təhlükəsizlik problemlərinin, xüsusən dövlətlərin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qəsdlərin, etnik separatizmin, davakar millətçiliyin dayandırılmasının və aradan qaldırılmasının vacibliyini qeyd edib.

Milli Məclisin Sədri beynəlxalq problemlər və çağırışlar üçün birgə həll yolunun işlənilməsinə əsas məqsədlə dünya parlamentlərini bir araya gətirməyin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini inamı ifadə edib. Deyib ki, Avropa Şurasının iki üzvü olan Ermənistanla Azərbaycan arasında mövcud olmuş və artıq keçmişdə qalmış münəqişənin həlli ilə bağlı danışıqların uğursuzluqla nəticələnməsi təmsalında söyləyə bilirik ki, ortaq həll yolunun tapılmaması dövlətlərarası uzunmüddətli münəqişələrə səbəb olur. Uzun illər ərzində münəqişənin sülh yolu ilə nizama salınması üçün

göstərilən beynəlxalq səylərin nəticə verməməsinin bir səbəbi Ermənistanın beynəlxalq hüquq normalarına və prinsiplərinə məhəl qoymaması, danışıqlar prosesində qeyri-konstruktiv mövqə tutması idisə, digər səbəbi təcavüzkar dövlətin öz adı ilə çağırılmaması, bir sıra hallarda işğalçı dövlətə işğala məruz qalan dövlətin bir tutulması, beynəlxalq birliyin tələblərinə məhəl qoymayan, beynəlxalq qaydalara meydan oxuyan Ermənistan dövlətinə münasibətdə lazımı qətiyyət göstərilməməsi olub.

Bildirilib ki, əgər münəqişənin həllində iki-ili standartlara yol verilməsəydi, Azərbaycan işğal edilmiş torpaqlarının azad edilməsi barədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının məlum qətnamələrini, digər beynəlxalq təşkilatların sənədlərini öz gücü ilə icra etməyə məcbur olmazdı.

Sahibə Qafarova xatırladı ki, ötən il sentyabrın 27-də Ermənistanın daha bir təcridatçıdan sonra Azərbaycan BMT-nin Nizamnaməsi ilə nəzərdə tutulmuş özünümüdafiə hüququndan istifadə edərək təcavüzkarı dayandırmıq və Azərbaycan torpaqlarının işğalına son qoymaq üçün əks-hücum əməliyyatlarına başladı. Xalqımızın 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində biz beynəlxalq ədaləti və ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik. Bununla da Cənubi Qafqaz bölgəsində yeni geosiyasi reallıq yarandı.

Parlamentin Sədri diqqətə çatdırıb ki, “Dağlıq Qarabağ” münəqişəsi artıq mövcud deyil. Ermənistan yeni realitətlə barışaraq onu qəbul etməli, 2020-ci ilin noyabrında və 2021-ci ilin yanvarında imzalanmış, bölgənin sülh və təhlükəsizlik məkanına çevrilməsinin parametrlərini özdəndə həyata keçirən üçtərəfli bəyanatları tam yerinə yetirməlidir.

“Hesab edirik ki, bölgənin sülh, sabitlik və inkişaf məkanına çevrilməsi Avropanın gələcəyi baxımından da son dərəcə əhəmiyyətlidir”, - deyən Milli Məclisin Sədri vurğulayıb ki, parlamentlər demokratik institutların və siyasi sistemlərimizin qarşısında duran vəzifələri həll etmək üçün hərəkətə keçməlidir. Biz diqqətə daha çox enerjili vətəndaş cəmiyyətinin mədəni müxtəlifliyinə və diskriminasiyanın olmadığını, inklüzivlik, tolerantlıq, ədalət, həmrəylik kimi ümumi dəyərləri malik cəmiyyətə yönəltməliyik. Bu cəmiyyətdə insanlar inanmalıdır ki, demokratiya, insan hüquqları, gender bərabərliyi və qanunun aliyyəti prinsipləri dayanıqlı sülh və tərəqqiyə nail olmaq üçün ən yaxşı vasitədir.

“Təhsil haqqında” qanuna dəyişikliklər təhsilin fasiləsizliyinin təmin edilməsinə şərait yaradacaq

Oktyabrın 22-də Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin növbəti onlayn iclası keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, əvvəlcə komitənin sədri Bəxtiyar Əliyev gündəliyi təqdim edib. Bildirib ki, gündəliyə ikinci oxunuşda “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri daxildir. Gündəliyin təsdiqindən sonra Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Əliyev birinci oxunuşdan sonra layihələrlə bağlı görüşlərin işlər barədə məlumat verib, deputatların dəyişikliklər barədə müsbət fikirlər söylədiklərini və sənədləri konseptual baxımdan dəstəklədiklərini bildirdi.

Sonra komitə sədri Bəxtiyar Əliyev hər iki layihənin ikinci oxunuşu barədə məlumat verib. O, Azərbaycanda müasir dövrün əmək bazarının tələblərinə uyğun mütəxəssislərin hazırlanması üçün peşə təhsili sisteminin keyfiyyətinin artırılması və genişləndirilməsi istiqamətində görülən işlərdən danışıb, regional peşə təhsili mərkəzlərinin

istifadəyə verilməsinin əhəmiyyətini qeyd edib. Təhsilin bir çox aktual məsələlərinin qanunvericilik səviyyəsində həllinə baxıldığını, təhsil sahəsində islahatların davam etdiyini bildiren komitə sədri iclasın müzakirəsinə çıxarılan qanun layihələrinin də gündəliyimizdə daha keyfiyyətli peşə təhsili ilə ehtə olunmasına, təhsil səviyyələri arasında bağlılığı gücləndirməklə təhsilin fasiləsizliyinin təmin edilməsinə, təhsilimizin Avropa Kredit Transfer Sistemində inteqrasiyasına, ali təhsilin əlçatanlığının artırılmasına xidmət etdiyini vurğulayıb.

Müzakirələrdə çıxış edən Elm və təhsil komitəsinin sədr müavini Musa Qasımlı, komitə üzvləri Tamam Cəfərova, Şahin Seyidzadə, Eldar Quliyev, İsa Həbibbəyli, Müşfiq Məmmədli, Aqiyə Naxçıvanlı, Kamile Əliyeva qanun

layihələri ilə bağlı fikirlərini bildirdi, rəy və təkliflərini səsləndirdi. Deputatlar mahiyyət etibarilə bir-biri ilə bağlı olan layihələrdə təhsilin sub-bakalavr pillələri üzrə tədrisin təşkilində kredit sisteminin tətbiqini, yüksək texniki peşə təhsili alanlara da tam orta təhsil almaq hüququnun verilməsini və onların təhsilin növbəti mərhələsinə keçidinin asanlaşdırılmasını mübarəqə dəyişikliklər adlandırdılar.

Deputatlar hər iki qanun layihəsini ikinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenary iclasına tövsiyə ediblər.

Onlayn iclasda Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin üzvləri Ülviyə Ağayeva, Etibar Əliyev, Afət Həsənova, Rafael Hüseynov, Pərvin Kərimzadə, Ceyhun Məmmədov və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Ziyafət ƏSGƏROV: “Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə ordu-xalq birliyimiz əbədidir”

Oktyabrın 22-də Milli Məclisdə Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsində qazanılmış şanlı Zəfərin birinci il-dönümünə həsr olunmuş konfrans keçirilib. Konfransda Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Əli Hüseynli, komitənin üzvləri, Milli Məclis Aparatının əməkdaşları, dövlət olunan hərbiçilər, KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Vətən uğrunda canlarını qurban verməmiş şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub, onlara Allahdan rəhmət dilənib.

Tədbirin Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın təşəbbüsü və tövsiyəsi ilə keçirildiyini diqqətə çatdıran Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov bildirib ki, məqsəd 44 günlük Vətən müharibəsində bizim qalibiyyətimizin, Azərbaycanın böyük Zəfərinin əhəmiyyəti haqqında söhbət açmaq, fikirlərimizi bölüşmək, həmin günlərdə Ermənistan tərəfinin bütün humanitar qaydaları pozmasını və müvafiq beynəlxalq konvensiyalara zidd hərəkətlərini müzakirə etməkdir.

Qırxdörd günlük müharibədə qazanılan Qələbəyə aparan yolda söz açan komitə sədri müstəqilliyini 1991-ci ildə bərpa edən Azərbaycanı qoruduğunu qeyd edib. Uzun illər aparılan məqsədyönlü dövlət siyasəti nəticəsində ölkəmizdə müasir texnika ilə təchiz edilmiş, yüksək səviyyəli peşəkar hərbi kadrlara malik güclü Azərbaycan Ordusunun yarandığını bildirib. Vurğulayıb ki, 2020-ci ilin payızında Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 30 illik işğala son qoyulması, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının uzun illər kağız üzərində qalmış 4 qətnaməsinin icrası rəşadətli Azərbaycan Ordusunun nəyəcə qədər olduğunu, Azərbaycan dövlətinin gücünü və qüdrətini bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Sonra konfransda hərbiçilərə söz verilib. Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov Birinci və İkinci Qarabağ müharibələri dövrünü müqayisəli təhlil edib. Ordunun başında güclü liderin, qətiyyəti sərkərdənin olması vacibliyindən, bütün əməliyyatların vahid mərkəzdən idarə edilməsi zərurətindən söz açıb. Müstəqil Azərbaycanın Milli Ordusunun yaradılmasında Ulu Öndərin müstəsna xidmətlərini qeyd edib. Vurğulayıb ki, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev çox xısa müddətdə Azərbaycan Ordusunu inkişaf etdirərək dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasına çatdırıb. Bildirib ki, hazırda “YAŞAT” Fondu və Heydər Əliyev Fondu şəhid və qazi ailələrinə, yaralıların müalicəsinə böyük diqqət yetirilib.

Tədbirdə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı polkovnik Babək Ələkbərov iştirak edib. İkinci Qarabağ müharibəsində Ali Baş Komandanın qarşısına qoyduğu vəzifələr yerinə yetirilib. Hər bir Azərbaycan əsgərinin, hər bir Azərbaycan sərhəddəsinin arzusu - torpaqlarımızın iş-

ğaldan azad olunması və bayrağımızın o bölgələrdəki yüksəkliklərdə dalğalanması təmin edilib. O, yüksək səviyyəli hərbi hazırlığın müharibədə köməyə gəldiyini bildirib, ordunun müasir texnika və silahlarla təchiz olunmasının əhəmiyyətini qeyd edib. Füzuli, Qubadlı, Zəngilan, Hadrut, Cəbrayıl, Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdən söz açıb.

Konfransda Dövlət Sərhəd Xidmətinin Şəxsi heyət üzrə Baş İdarənin rəisi Qinyaz Qaralov müharibə dövründə bu quruma verilmiş xüsusi tapşırıqlar barədə danışıb. Bir sıra əməliyyatlarda, o cümlədən düşmənin zenit-raket sistemlərinin aşkar edilərək sıradan çıxarılmasında sərhəddə xidmət edən əsgərlərin, həmçinin düşmənin 290 hərbi obyektini məhv etdiklərini qeyd edib. Vətən ərazi bütövlüyü uğrunda, Zəfər naminə canlarından keçən igid sərhəddəçilərdən söz açıb. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan Zəfərə bağlı təbriklərini çatdırıb.

Vətən müharibəsi qazisi, xüsusi təyinatlı gizir Nicat Zəlov ailədə vətənpərvər ruhda böyüdükləri üçün iki qardaş hərbiçiyə seçdiklərini deyib. Aprel döyüşlərində və Vətən müharibəsində iştirakları barədə qeyri-adi epizodları yada salıb. “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görülmüş şəhid qardaş Fəqan Zəlovun döyüş yolundan söz açıb, Vətənin bütövlüyü uğrunda şəhadətə ucalmış həmkarlarından danışıb. Düşmənin üzünə əzmlə yürüdüklərini, mətnətlə vuruşduqlarını bildirib. Azərbaycan Prezidentinin ordumuza, şəhid ailələrinə qayğısından, Milli Məclisin deputatlarının diqqət mərkəzində olmalarından razılığını ifadə edib.

Konfransda çıxış edən hərbiçilərin hamısı Ali Baş Komandanın əmrinə hər an müntəzir olduqlarını, qalib ordunun əsgəri, zabiti olmaları ilə fəxr etdiklərini vurğulayıblar.

Sonra Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri müavini Hikmət Məmmədov, komitənin üzvləri Aqil Abbas, Elman Məmmədov, Arzu Nağıyev çıxış edərək Vətən müharibəsinin intellektual, hibrid müharibə olduğu, yalnız döyüş meydanında deyil, diplomatiya və informasiya sahələrində də müharibə getdiyini barədə fikirlərini bölüşüblər. Qələbənin qazanılmasında Azərbaycan Prezidentini, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti mövqeyinin, yüksək intellektinin və sərkərdəlik maharatının mühüm rol oynadığını vurğulayıblar. Çıxışlarda müharibə xronikası etraflı təhlil olunub, eməni silahlı qüvvələrinin hərbi cinayətlərindən bəhs edilib. Azərbaycan əsgərinin vətənpərvərliyinin döyüşlərdə həlledici rol oynadığı qeyd olunub. Tədbir iştirakçıları şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimizə cəsarətli arzulayıblar.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Əli Hüseynli konfransın yüksək səviyyədə keçdiyini qeyd edib. Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində nümayiş etdirdiyi ruh yüksəkliyinin, qətiyyətin və əzmkarlığının, yüksək mənəvi davranışın son illərdə dünya miqyasında baş verən heç bir müharibədə müşahidə edilmədiyini vurğulayıb. Qeyd edib ki, ordumuz kütləvi qırğınlara yol vermədi, mülki obyektlərə atəş açmadı. Hərbiçilərimiz yüksək fiziki keyfiyyətlərə yanaşı, yüksək mənəvi keyfiyyətlərə də malikdirlər. Azərbaycan əsgəri və zabiti yüksək bilik dəyiricisidir, yüksək intellektə malik hərbiçidir. Bu da Azərbaycan Ordusunun və xalqının uğurudur.

Komitə sədri Ziyafət Əsgərov bildirib ki, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə ordu-xalq birliyimiz əbədidir.

Türk Şurasının mediaforumunda türkdilli ölkələrin KİV-ləri arasında əməkdaşlıq və həmrəyliyin vacibliyi vurğulanıb

Oktyabrın 22-də İstanbulda Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (Türk Şurası) mediaforumu işə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, üç gün davam edəcək tədbirin açılış mərasimində çıxış edən Türkiyə Prezidenti Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Fahrettin Altun İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı sosial media vasitəsilə aparılan böyük mübarizə haqqında danışıb.

Bir il əvvəl Azərbaycan torpaqları hələ işğaldan tam azad edilməmiş, ermənilərin qadağan olunmuş silahlarla Azərbaycanı dinc əhalisini hədəfə aldığını xatırladı F. Altun tarix bu dönüştə Azərbaycanın yanında olduğunu xüsusi qeyd edib: “Müharibə dövründə biz də qardaşım, Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev ilə informasiya cəbhəsində birgə mübarizə apardıq. Nəticədə şanlı Zəfərin əldə olunmasına töhfə vermiş olduq və şükür olsun ki, qalib gəldik. Allahdan şəhidlərimizə rəhmət diləyir, bir daha “Qarabağ Azərbaycandır” deyirəm”.

Çıxışı zamanı Türk Şurasının təməlinə qardaşlığımız, ortağ dəyərlərimiz, keçmişimiz və tariximiz da-yandığını ifadə edən Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev keçirilən forumun Türk Şurasına üzv ölkələrin bir çox sahədə olduğunu bildirdi ki, qardaş türk ölkələri də bu prosesdə Azərbaycanın yanında olacaq və birgə fəaliyyət göstərəcəklər.

Mediaforumu videoüraciət edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğən türk dünyasının rəqəmsal faşizmi yənaşı, beynəlxalq medianın ikili standartından da əziyyət çəkdiyini bildirdi. Xüsusən Azərbaycanın 44 gün davam edən Qarabağ müharibəsi zamanı nümayiş etdirilən ikiüzlü münasibət məsələsinin ölkələrimiz üçün əhəmiyyətini ortaya qoyduğunu vurğulayan Türkiyə Prezidenti medianın müstəqilliyindən və obyektivliyindən danışan beynəlxalq media orqanlarında Ermənistan ordusu tərəfindən Azərbaycanın dinc əhalisini hədəf alan ballistik raket hücumlarının heç vaxt güdməyə qətilmədiyini qeyd edib.

Oktyabrın 22-də İstanbulda Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (Türk Şurası) mediaforumu işə başlayıb.

Çıxışı zamanı Türk Şurasının təməlinə qardaşlığımız, ortağ dəyərlərimiz, keçmişimiz və tariximiz da-yandığını ifadə edən Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev keçirilən forumun Türk Şurasına üzv ölkələrin bir çox sahədə olduğunu bildirdi ki, qardaş türk ölkələri də bu prosesdə Azərbaycanın yanında olacaq və birgə fəaliyyət göstərəcəklər.

Mediaforumu videoüraciət edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğən türk dünyasının rəqəmsal faşizmi yənaşı, beynəlxalq medianın ikili standartından da əziyyət çəkdiyini bildirdi. Xüsusən Azərbaycanın 44 gün davam edən Qarabağ müharibəsi zamanı nümayiş etdirilən ikiüzlü münasibət məsələsinin ölkələrimiz üçün əhəmiyyətini ortaya qoyduğunu vurğulayan Türkiyə Prezidenti medianın müstəqilliyindən və obyektivliyindən danışan beynəlxalq media orqanlarında Ermənistan ordusu tərəfindən Azərbaycanın dinc əhalisini hədəf alan ballistik raket hücumlarının heç vaxt güdməyə qətilmədiyini qeyd edib.

Rəcəb Tayyib Ərdöğən müraciətində türkdilli ölkələri müstəqil infor-

masiya sistemi və KİV yaratmağa çağırıb.

Forumun ilk günü “Ortaq mədəni gələcək: Türk dünyasında serial-film sektoru”, “Türk dünyasının 30-cu ildönümü xüsusi iclası: Köklü keçmiş, güclü gələcək” və “Keçmişdən gələcəyə türk dünyası birliyi” mövzularında panel iclasları keçirilib.

Tədbir bədi hissə ilə davam etdirilib. Xatırladı ki, “Köklü keçmiş, güclü gələcək” şüarı ilə keçirilən mediaforumda ölkəmiz Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev rəhbərlik etdiyi geniş nümayəndə heyəti ilə təmsil olunub.

Forumda Türk Şurasına üzv ölkələr - Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistandan, habelə müşahidəçi ölkələr Macarıstan, Türkmənistan və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin olan media nümayəndələri, akademiklər, dövlət qurumlarının və özəl təşkilatların yüksək vəzifəli şəxsləri, sosial media təmsilçiləri, universitet tələbələri olmaqla 500-dən çox iştirakçı qatılıb.

Hikmət HACIYEV: “Türk Şurasının təməlinə qardaşlığımız, ortağ dəyərlərimiz, keçmişimiz və tariximiz dayanır”

Biz Türk Şurası olaraq 2009-cu ildə imzalanmış Naxçıvan Sazişi ilə böyük bir yola çıxdıq. Dünyada beynəlxalq təşkilatlar çoxdur, amma xüsusilə qeyd etməliyik ki, Türk Şurası digər beynəlxalq qurumlardan çox fərqlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Türk Şurasının mediaforumunda çıxış etdikdən sonra danışıb.

“Beynəlxalq təşkilatlar bəzən siyasi, iqtisadi və digər maraqlar əsasında formalaşır. Təbii ki, bizim təşkilatın da bu kimi maraqları var. Lakin bundan əlavə, Türk Şurasının təməlinə, ana fəlsəfəsinə məhz bizim qardaşlığımız, ortağ dəyərlərimiz, keçmişimiz və tariximiz dayanır. Türk Şurasının gücü və qüdrəti bundan qaynaqlanır. Türk Şurası dostluğumuzun bir arada gətirərək bizi irəliyə aparan təşkilatdır”, - deyərək Hikmət Hacıyev vurğulayıb.

Bir neçə həftədən sonra dövlət başçılarının iştirakı ilə Türk Şurasının Zirvə görüşünün

keçiriləcəyini diqqətə çatdıran Prezidentin köməkçisi deyib: “Bu sammitdə vacib qərarların qəbul olunması gözlənilir. Bu qərarlar Türk Şurasının beynəlxalq münasibətlərdə daha da güclü mövqeyə malik olmasına imkan yaradacaq. Türk Şurası dedikdə qardaş ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əhatə edən əməkdaşlıq nəzərdə tutulur. Bu, ilk növbədə, siyasi əməkdaşlığımızdır. Dövlətlərimiz bütün beynəlxalq arenalarda bir-birini qətiyyətlə dəstəkləyir. 2019-cu ildə Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan öz sədrliyi dövründə əməkdaşlığımızın inkişafına hər sahə üzrə töhfə verməyə davam edəcək. Məmnunluq hissi ilə demək istəyirəm ki, Azərbaycan sədrliyi dövründə əməkdaşlığımız daha da genişləndi, qardaş Özbəkistan Türk Şurasının təmənləşməsinə töhfə vermiş olduq və şükür olsun ki, qalib gəldik. Allahdan şəhidlərimizə rəhmət diləyir, bir daha “Qarabağ Azərbaycandır” deyirəm”.

Fahrettin ALTUN: “İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın haqq səsinə media vasitəsilə dünyaya çatdırmağa çalışdıq”

“Hazırda yaşadığımız bu dövr bir sıra amillərə görə xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bir il əvvəl Azərbaycan torpaqlarında hələ işğaldan tam azad edilməmişdi, ermənilər qadağan olunmuş silahlarla Azərbaycanı dinc əhalisini hədəfə alırdı. Tarixin bu dönüştə Azərbaycanın yanında olduq. Digər tərəfdən də Azərbaycanın haqlı davasını, haqq səsinə media vasitəsilə dünyaya çatdırmağa çalışdıq”.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyə Prezidenti Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Fahrettin Altun Türk Şurasının mediaforumunda çıxışı zamanı ifadə edib. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı sosial mediada da böyük mübarizənin aparıldığını xatırladı F. Altun deyib: “Müharibə dövründə biz də qardaşım, Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət Məsələləri Şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev ilə informasiya cəbhəsində birgə mübarizə apardıq. Nəticədə şanlı Zəfərin əldə olunmasına töhfə vermiş olduq və şükür olsun ki, qalib gəldik. Allahdan şəhidlərimizə rəhmət diləyir, bir daha “Qarabağ Azərbaycandır” deyirəm”.

Türk Şurasının ilk toplantısının on il əvvəl keçirildiyini qeyd edən F. Altun bildirib ki, bu gün Türkiyənin qardaşlıq bağlarının daha da gücləndirilməsi baxımından belə bir vacib tədbirə evsahibliyi etdiyi üçün özünü xoşbəxt sayır.

Azad olunan rayonlarda yeni inşa edilən hərbi obyektlər istifadəyə verilib

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, Azərbaycan Ordusunda hərbi qulluqların sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində işlər davam etdirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti azad olunan rayonlarda yeni inşa edilən modul tipli qurğuların, eləcə də əsaslı təmir olunan

yerləşmə məntəqələrinin və digər hərbi təyinatlı obyektlərin açılışında iştirak ediblər.

Müdafiə nazirinə məruzə edilib ki, müasir avadanlıq, mebel və inventarla təchiz olunan komplekslər hərbi qulluqların bütün zəruri ehtiyaclarını tam təmin edir. Mərkəzi istilik sistemi quraşdırılan bu hərbi hissələrdə silah otağı, yataqxana, yeməcxana, tibb məntəqəsi, ərzaq və əşya anbarları, hamam-sanitar qovşağı mövcuddur. Ərazinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədilə generatorlar quraşdırılıb.

Həmçinin ətrafda abadlıq işləri aparılıb və müxtəlif növ ağaclar əkilib. Hərbi qulluqların asudə vaxtını səmərəli keçirmələri üçün lazımi şərait yaradılıb.

Azad olunan rayonlarda hərbi hissələrin istiqamətində təmin edilən qidələnmə üçün müasir avadanlıqla təchiz edilmiş mətbəx və yeməcxanalar da istifadəyə verilib.

Təlim-məşq tapşırıqlarının icrası üçün yeni inşa edilən poliqonun infrastrukturunu ilə tanış olan nazirə məlumat verilib ki, burada hərbi qulluqların peşəkarlığının daha da yüksə-

səldirməsi məqsədilə ixtisaslı təlimatçılar tərəfindən döyüş şəraitinə tam uyğunlaşdırılan, rəyefin tələblərinə cavab verən təlim məşqləri həyata keçiriləcək.

Tikinti işlərinin gedişatını yoxlayan müdafiə nazirinə məruzə olundu ki, hazırda inşası davam etdirilən yaşayış məntəqələrinin və inzibati binaların tikintisinin ən qısa müddətdə yekunlaşması və hərbi qulluqların istifadəsinə verilməsi nəzərdə tutulur. Nazir inşaatın keyfiyyətini aparılması və vaxtında başa çatdırılması ilə əlaqədar müvafiq tapşırıqlar verib.

Kəlbəcər və Laçın rayonlarında döyüş mövqələrinə baxış keçirilib

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində Azərbaycan Ordusunun yüksək dağlıq ərazilərdə xidmət edən hərbi qulluqların sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlər davam etdirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazirliyin rəhbərliyi Kəlbəcər və La-

çın rayonlarında yerləşən bir sıra döyüş mövqələrində olub, burada xidmət edən hərbi qulluqların sosial-məişət şəraiti ilə maraqlanıb.

Müdafiə nazirinə məruzə olundu ki, dövlət sərhədində 3400 metrədək hündürlükdə, o cümlədən Kəlbəcər və Laçın rayonlarının digər sahələrində yerləşən döyüş mövqələrində inşa edilən konteynerlərdən ibarət modul tipli yerləşmə məntəqələrinə şəxsi heyətin bütün zəruri ehtiyacları qarşılanıb. Bu məntəqələrdə silah otağı, yeməcxana, mət-

bəx, ərzaq və əşya anbarları, hamam-sanitar qovşağı, eləcə də istilik sobaları ilə təchiz edilmiş yataqxana mövcuddur. Ərazinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədilə generatorlar və günəş panelləri quraşdırılıb.

Bildirilib ki, döyüş növbətçiliyinin gəcə və gündüz keyfiyyətli təşkili və aparılması üçün bütün lazımi şərait yaradılıb. Mövqələr texniki müşahidə avadanlıqları ilə təchiz olunub. Komanda-müşahidə məntəqəsindən qardaş tərəfin fəaliyyətini

izləyən general-polkovnik Z. Həsənov döyüş növbətçiliyinin təşkili və aparılması ilə bağlı əlavə göstərişlər verib.

Müdafiə naziri hərbi qulluqlar üçün yaradılan şəraiti və onların mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksək qiymətləndirərək məmnunluğunu ifadə edib. Nazir şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması və döyüş qabiliyyətinin daha da artırılması ilə bağlı komandanlıq qarşısında müvafiq tapşırıqlar qoyub.

Azərbaycan Monqolustanla ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq haqqında saziş imzalayıb

Oktyabrın 21-də Azərbaycan Respublikası hökuməti və Monqolustan hökuməti arasında Ticarət və İqtisadi Əməkdaşlıq haqqında Saziş imzalandı.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, sənədi Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbarov və Monqolustanın xarici işlər naziri Battsetseg Batmунxin imzalayıblar. Sənəddə Monqolustanla iqtisadi əməkdaşlıq sahəsində müqavilə-hüquq bazasının təkmilləşdirilməsi, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, o cümlədən sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, ticarət, investisiya, nəqliyyat-tranzit, turizm və sair sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi, yeni əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması nəzərdə tutulur.

Bununla əlaqədar videoformatda keçirilən tədbirdə iqtisadiyyat naziri Azərbaycan-Monqolustan siyasi-iqtisadi əlaqələrinin inkişaf etdiyini, tərəfdaşlığın inkişafında keçirilən yüksək səviyyəli görüşlərin xüsusi rolunu qeyd edib. Nazir Azərbaycanla həyata keçirilən işlahatlar, əlverişli biznes və investisiya mühiti, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin yerli və xarici investisiyalarla cəlb edilməklə ölkə iqtisadiyyatına reintegrasiyası istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verib.

Görüşdə 2030-cu ilədək ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına dair Milli Prioritetlər diqqətə çatdırılıb, Monqolustan şirkətləri Azərbaycanla həyata keçirilən layihələrdə iştirakı dəvət edilib, iş adamları arasında əlaqələrin genişləndirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Monqolustanın xarici işlər naziri Battsetseg Batmунxin ölkəmizin Azərbaycanla əlaqələrin genişlənməsində maraqlı olduğunu bildirdi, iqtisadi əməkdaşlığın inkişafı barədə fikirlərini bölüşüb. Görüşdə bu gün imzalanmış Azərbaycan Respublikası hökuməti ilə Monqolustan hökuməti arasında Ticarət və İqtisadi Əməkdaşlıq haqqında Sazişin qarşılıqlı ticarət və investisiya əlaqələrinin gücləndirilməsinə töhfə verəcəyinə əminlik ifadə olunub.

Məzahir Pənahovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Özbəkistanda prezident seçkilərinin müşahidəsinə qatılıb

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahovun başçılıq etdiyi geniş nümayəndə heyəti 2021-ci il oktyabrın 24-də Özbəkistan Respublikasında keçiriləcək prezident seçkilərini müşahidə etməyə məqsədilə Daşkəndə səfər edib.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və İctimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, Özbəkistan Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Zayniddin Nizamxocayevinə dəvətə əsasən reallaşan səfər çərçivəsində sədr Məzahir Pənahovun özbəkistanlı həmkarı ilə yanaşı, digər rəsmi şəxslərlə görüşlər keçirməsi, seçkilərə bağlı müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraqların həyata keçirilməsi barədə müzakirələrin aparılması nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Mərkəzi Seçki Komissiyasının digər təmsilçiləri, həmçinin Türk Şurası, ATƏT/DTİHB və MDB-nin tərkibində də beynəlxalq müşahidəçi qismində sözügedən seçkilərin müşahidəsinə iştirak edirlər. MSK nümayəndələri səsməmə günü paytaxt Daşkənddə və bölgələrdə yerləşən seçki məntəqələrində müşahidə aparacaqlar.

Müzəffər Sərkərdənin qüdrətli Ordusu

Əvvəli 1-ci səh.

Artıq Zəngilandıyıq...
28 il əvvəl tərk etməyə məcbur olduğumuz, 27 il nisgillini qəlbimizdə ən böyük dərd, ələmi kimi saxladığımız, 1 il öncə isə müzəffər Ali Baş Komandanın "Dəmir Yumruğu"nun qüdrətli sayəsində BİZİM olan Zəngilandıydıq...

Keçirdiyim, keçirdiyimiz duyğuları ifadə etməyə sözmü var?!.. Ağrı ilə sevinc, kədərle qürur, dağıntıların qüssəsi ilə qayıdışın qüruru - eyni anda, eyni məqamda iki təzadı yaşayırdıq...

Məlum oldu ki, artıq dövlətimizin başçısı və birinci xanım da Zəngilana daxil olublar. Rayon ictimaiyyəti ilə görüşdən önce onlar Ağılı kəndində həyata keçirilən "Ağılı kənd" layihəsi çərçivəsində görülən işlərlə tanış olublar. Sonra Zəngilanın yeni möhtəşəm ünvanlarından biri olacaq Beynəlxalq Hava Limanının tikintisinə baxıblar. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Zəngilan rayonunda yerləşən hərbi hissə kompleksində yaradılan şəraitlə maraqlanıblar. "Azərişiq" ASC-nin Zəngilan Rəqəmsal Yarımsansiyasının təmələləmə mərasimində və "Azərnerji" ASC-nin "Zəngilan" yarımsansiyasının açılışında iştirak ediblər.

Prezidentin tarixi fərmanı ilə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu yaradılıb. Zəngilan da bu iqtisadi rayonun bir hissəsi kimi özünün yeni dövrünə, əmin-amanlıq, quruculuq həyatına başlayır.

Bu torpaqlar başdan-başba boluqdur, bərəkətdir. Zəngin təbii sərvətlər qaynağıdır. Nadir flora və fauna incilərinin münbit məkanlarıdır. Zəngilanın gur çayları, şəfalı bulaqları, dünyada ikinci, Avropada birinci olan təbii çinar meşələrini və başqa təbii gözəlliklərini saydıqca bitən deyil.

Otən ilə qədər biz bura - dədəbaba torpağına ayaq basma bilmirdik. Əvvəlcə Horadizdən, sonra Cocuq Mərcanlıdan qərib yurdlarımıza həsrətlə boylanırdıq. Buraların bir udum havasını duymaq istəyirdik. Doğma ocaq yerlərimiz bizim üçün xəyalə çevrilmişdi. Bu torpaqlarla bağlı xatirələrimizdən təsəlli tapıb bir gün yenidən buralara dönmək ümidi ilə yaşayırdıq.

İndi isə o xəyallardan Qarabağdakı, Zəngilandaqı reallığa gəlmişik. Biz qayıtmışıq. Yenidən əcdadlarımızın uyuduğu torpaqlarıdır.

Məhz Prezident İlham Əliyevin sayəsində!

Çoxumuz illər əvvəl əhd eləmişdik ki, tək torpaqlarımız azad olunsun, heç yol-iriz də istəmərik. Eləcə yaddaşımdakı izləri tutub, qərib yurdların doğma iyni alıb, piyada gəlik! Ayağımızla, həтта məşinimizlə gələ bilmədiyimiz bu yerlərdə indi müasir hava limanına eniş edən təyyarələrlə gələ bilirik. Bu əzmə, bu dayanatə görə də bütün ul-oba cənab Prezidentə minnətdarlıq!

Qarabağda, Zəngilanda indi gördüklerimiz düşündüklerimizi çox geridə qoydu!

Və nəhayət, möhtərm Prezidentimiz və hörmətli Mehriban xanım təşrif gətirirlər...

Özləri ilə böyük səmimiyyət, bəsirət, ülvüyyət də gətirirlər... Bu torpaqlara azadlıq, zəfər bəxş edən qüdrətli Lider indi də bizə misilsiz sevinc bəxş edir...

Əl verib hər kəsle tək-tək görüşür... Şəhid atasının boynun qucaqlayı, kövrəlir...

Hələ Mehriban xanım... Bütün anaları başına basır... Azərbaycan qadınının bütün necibliyi, alicənablığı, müqəddəsliyi məhz Mehriban xanımın simasında, əməlinde, şəxsiyyətində təcəssüm edib...

Və bu görüş təmsalında biz bunları bir daha aydın görürük... Ayağımız yurd torpağındadır deyə, çox duyğulu, çox həyəcanlı-

Azad yurdum

yıq. Hamı əziz xilaskarımıza minnətdarlığını, sevgisini bildirmək istəyir...

Tələsirik, ürəyimiz sevgili sözlərlə doludur...

Söz çoxdur, ancaq vaxt yoxdur... Uzun illərdir parlamentdə təmsil etdiyim həmvətənlərim adından söz alıram. "Qədim-qayım Zəngəzurun dilbər guşələrindən olan Zəngilanımıza xoş gəlmisiniz" deyirəm...

"Düzdür, bizi bu qərib yurdlara siz gətirmisiniz. İndi biz də ev yiyəsi kimi ürəkli Sizə "rayonumuza xoş gəlmisiniz!" deyə bilərik. Bu günümüze şükürdür olsun!" - sözlərimə hamı qoşulur.

Xilaskarımız isə TƏVAZÖ-KARLIQLA gülümsəyir...

Hamımız çox həyəcanlıyıq. Sevincimiz yerə-göyə sigmır.

O gün böyük Heydər Əliyevin böyük ruhu da şad idi. Zəngilan camaatı Ulu Öndərin xilaskarlığını həmişə minnətdarlıq duyğusu ilə xatırlayır və xatırlayacaqdır. Əgər 1993-cü ildə o Böyük Tarixi şəxsiyyət olmasaydı, hər yerdən yolu bağlanmış və özünü Araza qərq edən zəngilanlıların da aqibəti Xocalı sakinlərinin faciəli taleyi kimi olacaqdı.

"Heydər Əliyev zəngilanlıların xilaskarı oldu. Siz isə cənab Prezident, Zəngilanın xilaskarı oldunuz!" - minnətdarlıq duyğuları ilə qəlbimdən süzülən bu sözlər, əs- lində, bütün elimizin təşəkkürü, şükranlıq duası idi...

Zəngilan işğal olunanda anasının küreyindəki şəlləkdə doğma yurdlardan çıxan körpələrin indi 30 yaşı var. Onları vətənpərvər, məsuliyyətli gənc nəsil kimi Prezidentin vətənpərvərlik siyasəti yetirdirdi, formalaşdırdı.

Onların hər biri Azərbaycanın igid əsgəri, zabit kimi böyüdü. Bu hərbiçilər qüdrətli Sərkərdəmizin emri ilə haqq-ədalət uğrunda vuruşub torpaqlarımızı azad etdilər, ölüm-dirim savaşına atıldılar və qalib gəldilər!

Bəli, Suqovuşandan Şuşaya-dək zəfər yürüşündə məhz İLHAM ƏLİYEV mübarək adı əsgərlərimizi coşdurdu, qələbəyə köklədi!

Azərbaycan Ordusu dağlarda, bu yüksəkliklərdə üç rəngli bayrağımızı ucaltdı. Kəndlərimiz, qəsəbələrimiz, şəhərlərimiz bir-birinin ardınca azad edildi. Ruhumuzun şəhəri, mədəniyyət paytaxtımız Şuşamıza zəfər bayrağı sancıldı.

Qəhrəman şəhid oğullarımızın ruhu qarşısında baş əyirik. Ruhları şad olsun!

İlham Əliyev Azərbaycan tarixində çox möcüzələr yaradıb. Çox əlçatmaz arzuları reallığa çevirib. Torpaqlarımızın azadlığı bunların ən misilsizidir.

İndiyədək dünya Azərbaycanın iqtisadi modelini, milli inkişaf modelini, dövlət quruculuğu modelini öyrənir və əxz edir. İndi isə dünyanın ən güclü hərbi mərkəzləri, xarici dövlətlər İlham Əliyevin hərbi modelini öyrənir.

Prezident möhtəşəm bir tarix yazdı - Zəfər tariximizi.

Müzəffər Ali Baş Komandan, eyni zamanda, Azərbaycan dövlətini, Azərbaycan xalqını müzəffər edən Şəxsiyyət kimi Tarixi Möcüzə yaratdı.

21-ci əsrin görünməmiş möhtəşəm qələbəsini və möcüzəsini! İndi Dövlət-millət-ordu genetik formulu yaranıb və möhkəm təməllər üstündə qurulub.

Millətləşmə, dövlətləşmə hissələri güclənib. Misli görünməyən yekdillik formalaşdı.

Bütün bunları yaradan isə əlbəttə ki, Xilaskarımızdır!...

Tələtmüli dünyamızın bu vaxtında, müxtəlif siyasi maraqların toqquşduğu zamanda İlham Əliyevin uzaqgörən, cəsarətli siyasəti, mahir diplomatiyası ilə nə qədər çətin bir missiyanı yerinə yetirdiyini hər kəs bilir, görür.

O günün həyəcanlı, intizarlı, bir o qədər də sevincli-fərəhli anları həmişə bizimlədir.

İndi adam fikirləşir ki, bu tarixi, şərəfli missiyanızı həyata keçirəndə Prezident neçə 44 min həyəcanlı, narahat anlar yaşayıb.

Qətiyyətlili Sərkərdə kimi Ordumuzun Azadlıq mücadiləsinə rəhbərlik etməklə yanaşı, informasiya müharibəsində də fədakarcasına döyüşüb. Azərbaycanın haqq səsinə müxtəlif kommunikasiya kanalları vasitəsilə dünyaya çatdırıb. Erməniləri və havadarlarını infor-

masiya savaşında da məğlub edib.

Keçirdiyi diplomatik görüşlər, telefon danışıqları, bildiyimiz və bilmədiyimiz, təsəvvür etmədiyimiz təzyiqlər dəf edilmiş, bütün bunları sinxron, paralel şəkildə və necə ustalıqla yerinə yetirməyi - Onun Liderlik əzmindən irəli gəlir.

Bunların hamısının öhdəsindən ləyaqətlə, əsl qəhrəman kimi gəldi!

Camaatımız "Kişi oğlu kişi!" deməkdə çox haqlıdır!

Bütün bunların hamısı Zəfər tariximizin qızıl səhifələridir!

İlham Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaraq bunu bacardı. Qələbə tariximizi yazdı. Adını bu tarixə əbədi yazdı. Milli qürurumuzu özümüze qaytardı.

Bu qürurun, bu tarixin müəllifi, bu Qələbənin Sərkərdəsi Odur...

Heyət göstərdi ki, nəyi, necə, nə vaxt etdiyini O, daha dəqiq bilir. O baxımdan hələ indi də deməyəcəkləri var...

Amma biz bilirik ki, O, sabahımız üçün də, ehlə Qərbi Zəngəzurumuz üçün də nəyi necə edəcəyinizi indidən dəqiq bilir...

Və ele edir də... Müstəqil Azərbaycanımızın müzəffər Ali Baş Komandanı! Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun tarixi xilaskarı!

Coğrafiya bir tələdir. Nə etməli, bizim də tələyimizə belə

Heyət göstərdi ki, sən demə, bu məxluqların əlacı və ilacı İlham Əliyevin "Dəmir Yumruğu"nda imiş.

Möhtəşəm, əzəmətli "Dəmir Yumruğu"la erməni faşizminin başı əzildi, region bu bələdan xilas edildi.

İstəksiz, könülsüz, dişsiz ATƏT-in illərdir uzatdığı məsələ cəmi 44 gün içində yoluna qoyuldu. BMT-nin 30 ilə yaxın havada qalmış 4 qətnəməsinin icrasına 44 gün içində nail olundu.

Cənab Prezident bölgədə yeni bir tarixi realıq yaratdı. Azərbaycanın dəmir qollarını Qarabağa, Zəngəzura və buradan da bütün dünyaya açdı. Biz zəngəzurular indiyə qədər bu dəmir yollarının nostaljiyası ilə yaşayırdıq. Buradan keçən qatarlar o dövrün ən işlək səmişin və yükdaşıma vasitəsi idi.

Xatırlamasam günah olar. Bakı-Noraşen, Bakı-Qafan, Bakı-İrevan, Bakı-Mincivan... Kimin yadından çıxar?!

Bu qatarlar arzularımızın qatırı idi.

Qurucu Prezident kimi bu dəmir qolları doğma yurdlarımıza açır, Azərbaycanın polad qollarını, əyilməz, bükülməz qollarını dünyaya qovuşdurur...

Bir zamanlar hərəkət qrafiki bölgə sakinlərinin zaman-vaxt ölçüsü idi. İndi yeni salınacaq möhtəşəm dəmir yolları ilə gələn bu qatarlar Zəngəzura yeni zaman, yeni ritm və yeni ruh gətirəcək.

Azad etdiyiniz bu yurdları Prezidentimiz hörmətli Mehriban xanımla dəfələrlə qarış-qarış gəzir. Kəndləri, onların adlarını, qədim toponimləri əzbər bilən, mənasını izah edən, ən əsas üzə çıxardan və tarixi ədaləti bərpa edən milli lider kimi, təkəbə bu yurdları yox, bu yurdların itirilən illərini də geri qaytarır Prezident!...

Əminlik ki, Prezidentimiz qoşa qanad kimi, çox hörmətli Mehriban xanımla azad yurdlarımızı tezliklə cənnət-məkəna çevirəcək...

Azad edilmiş yurdlarımızda indi böyük bərpa-quruculuq işləri, "ağılı kənd", "ağılı şəhər" layihələri tezliklə reallığa çevriləcək...

Yekunda bir deyəcəyim, yazacağım qaldı. Bu fikirlər mənim qəlbimdə çoxdan nisgillə bağlanmışdı...

Bunların bir qismini Xilaskarımızda - Prezidentimizdə bütün zəngilanlıların diləyi kimi çatdırırdım...

Dinlədi, məmnunluqla, daha doğrusu, əminliklə gülümsədi...

Və qarşıya - uca dağlara baxdı...

İnamla baxdı... Qalib Komandan kimi baxdı... Millətini və dövlətini aydın sabaha düzgün yolla aparacaq Müdrik Şəxsiyyət kimi baxdı...

Bu baxışlarda nələ yoxdu, ilahi?!

... Uşaq vaxtı tez-tez bu dağlara çıxardıq. Çiyin-çiyinə durmuş təpələrə çay daşları, çınqıllar daşayıb iri hərflərlə sözlər, şüarlar yazardıq. Bu sözlərin tarix kimi qalmasını istərdik. İndi bu dəmir yolları boyunca, azad olunmuş bu torpaqların köksündə, İlham Əliyevin yaratdığı abadlıq-inkışaf mənzərələri ilə yeni bir tarix yazılır...

Bu yeni tarixin sözlərini, zamanın dikte elədiyi şüarlarını zəfər tarixinin şahidləri olan xoşbəxt gənclər əzəmətli qələbə bayrağının dalğalandığı bu yurdlarda müstəqil Azərbaycanın bütövləşmiş xəritəsini dağlara, təpələrə hərəcəklər:

Qarabağ Azərbaycandır! Zəngəzur Azərbaycandır! Bu yurdların xilaskarına eşq olsun! Böyük qayıdışımız mübarək, cənab Prezident!

İmamverdi İSMAYILOV,
Milli Məclisin deputatı

QARABAĞ dirçəliş yolundadır

Əvvəli 1-ci səh.

Dövlət başçısı 2021-ci il yanvarın 14-də ilk daxili səfərini də məhz Şuşaya edib.

Həmin səfər zamanı dövlət başçısı şəhərdə icra ediləcək layihələrlə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verdi. Dövlət başçısı üçün bu səfərin yanvarın 14-də gerçəkləşməsinin ayrı rəmzi mənalıdır. Düz 39 il əvvəl, 1982-ci ilin 14 yanvar tarixində Şuşada Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə inşa edilmiş Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin açılışı olmuş və həmin tədbirdə İlham Əliyev də iştirak etmişdi. Bu səfərin İlham Əliyev üçün xüsusi bir tarixi önəmi həm də ondan ibarət idi ki, o, dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra Şuşaya səfər edən ilk Azərbaycan Prezidentidir. İlham Əliyev həm də bu müqəddəs ünvana Şuşanın xilaskarı, 44 günlük müharibənin Müzəffər Ali Baş Komandanı kimi gəlmişdi.

Şuşa tarixi şöhrətini bərpa edir

Dövlət başçısının tapşırığına əsasən, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa və yenidənqurma tədbirləri ilə əlaqədar Şuşada da ilkin olaraq infrastruktur obyektlərinin, torpaq sahələrinin və digər daşınmaz əmlakın mövcud vəziyyətinin ilkin qiymətləndirilməsi və inventarlaşdırılması istiqamətində işlər həyata keçirilib. O cümlədən Şuşada infrastrukturun, tikililərin mövcud vəziyyəti - mənzil fondu, binaların dayanıqlığı araşdırılıb. Həmçinin tarix və mədəniyyət abidələrinin öyrənilməsi, onların durumunun təyin edilməsi istiqamətində araşdırmalar aparılıb.

Şuşanın bərpa və yenidənqurulması isə elə şəhərin girişindən bəlli olur. Şəhərə yerin altından yeni kommunikasiya xətləri çəkilir, küçələr təmir olunur, hər tərəfdə ağır texnikalar işləyir, qızğın iş gedir.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində demişdi ki, ərazi bütövlüyümüz bərpa ediləndən sonra Bülbülün, Nəvənin, Üzeyir bəy Hacıbəylinin büstləri yəne də Şuşada qoyulacaq. Dövlət başçısının bu sözləri yanvar ayından reallığa çevrilib. Dövlət başçısının Şuşaya ilk səfəri zamanı şəhərin bərpası istiqamətində birinci addım kimi Nəvənin, Üzeyir bəy və Bülbülün büstləri əvvəlki yerlərinə qoyulub.

Hazırda büstlərin olduğu ərazidə bərpa işləri gedir, o cümlədən öndən Ali Baş Komandanın məzarı üzərində edilən icra hakimiyyətinin binası da tamamilə yenidən qurulur. Şuşada onu da gördük ki, cəmi 11 ay əvvəl azad edilməsinə baxmayaraq, işğal dövründə düşmənin erməniləşdirməyə çalışdığı, buna nail olanda isə baxımsız vəziyyətə saldığı şəhərdə xeyli bərpa və yenidənqurma işləri aparılıb.

Vaqifin məqbərəsi artıq əvvəlki görkəmi saxlanılaraq bərpa edilib, ətrafı abadlaşdırılıb. Bu ilin martında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən başlanan bərpa işləri bir neçə aya yekunlaşıb. Məqbərədə təmir-bərpa və yenidənqurma işləri Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılıb. Vaqifin Şuşadakı evinin yaxınlığındakı büstü də yenidən qurulub. 1992-ci ildə Şuşanın işğaldan sonra şəhərdəki digər abidələr kimi büst də vandallığa məruz qalaraq dağıdılmışdı.

Şuşada baş çəkdiyimiz növbəti ünvan Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş, professional vokal məkəbinin təşəkkülü və təkamülündə mühüm rol oynamış Xalq artisti Bülbülün ev-muzeyi oldu. Bura da işğal dövründə vandallığa məruz qalmışdı. Şuşada olarkən bu ünvana da baş çəkdi. Şuşanın məşhur ünvanlarından olan ev-muzey bir neçə ay ərzində nəfis şəkildə bərpa edilib. Bülbülün ev-muzeyinin direktoru Fərhad Hacıbəyli bildirdi ki, bərpa işləri zamanı əyvana çıxan divarlarda suvaq altından daş üzərində yonulmuş ərəb əlifbası ilə iki yazı və günəş simvolunu əks etdirən təsvir aşkar olunub. Yazıların birində Qurandan aya, digərində isə evin tikilmə tarixi qeyd edilib. Divarın üzərində yeni aşkar olunmuş yazıda göstərilir ki, bina 1788-ci ildə inşa edilib. Bina tipoloji mənsuabıyyətinə görə Qarabağ və Azer-

◆ Zəfərin izi ilə

Azərbaycanın ən böyük tikinti meydanı

İlham Əliyev yeni Şuşanın baş memarıdır

baycanın tarixi yaşayış binalarının xüsusiyyətini özündə əks etdirir, otaqların daxili quruluşu Azərbaycanın ənənəvi evlərinə xasdır. Fərhad Hacıbəylinin sözlərinə görə, Bülbülün ev-muzeyinə məxsus həyətə sahə ilkin görkəmi saxlanılaraq bərpa olunub.

Oyrənirik ki, Şuşada bərpa edilən abidələrdən biri də görkəmli Azərbaycan bəstəkari Üzeyir bəy Hacıbəylinin heykəlidir. Bu abidə 1985-ci ildə Üzeyir bəy Hacıbəylinin 100 illik yubileyi münasibətilə ucaldılmışdı. Heykəltəraş Əhməd Salıkov tərəfindən hazırlanan abidə 1992-ci ildə Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı erməni vandalizminə məruz qalaraq tamamilə məhv edilib. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq bəstəkərin yeni heykəli hazırlanıb. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bürüncdən hazırlanan heykəl Şuşa şəhərində öz əvvəlki yerində ucaldılıb. Heykəlin modeli qalmadığından yeni abidə o dövrün mətbuatında dərc olunan və arxivdə saxlanılan fotolar əsasında yaradılıb.

Üzeyir bəy Hacıbəylinin Şuşa şəhərində Ermənistanın işğalına-

dek ev-muzeyi də fəaliyyət göstərmiş, regionun energetika tarixində rekorddur.

"Xarı Bülbül" hoteli və onun nezdindəki 48 mənzilli korpus da Şuşanın ilk quruculuq ünvanlarından biridir. Bu cür obyektlərin istifadəsi Şuşaya 110 kilovoltluq iki-dövrü elektrik verilişi xətti çəkilişi fasiləsiz, növbəlilik prinsipi ilə 73 günə icra olunub ki, bu da neinki Azərbaycan energetika-

sında, regionun energetika tarixində rekorddur.

"Xarı Bülbül" hoteli və onun nezdindəki 48 mənzilli korpus da Şuşanın ilk quruculuq ünvanlarından biridir. Bu cür obyektlərin istifadəsi Şuşaya 110 kilovoltluq iki-dövrü elektrik verilişi xətti çəkilişi fasiləsiz, növbəlilik prinsipi ilə 73 günə icra olunub ki, bu da neinki Azərbaycan energetika-

social layihələrin ardıcıl və sürətlə davam etdiyini göstərir.

Şəhərdə həmçinin "Qarabağ" hoteli də istifadəyə verilib. 1980-ci ildə inşa edilən hotelin binası 1992-ci ilin mayında Şuşa şəhərinin işğalı nəticəsində öz fəaliyyətini dayandıraraq baxımsızlıqdan tamamilə yarasız vəziyyətə düşmüşdü. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə bu hoteldə təmir-bərpa və yenidənqurma işləri həyata keçirilib.

Rəsm Qalereyası, o cümlədən Xalçacıqlı Qalereyası da şəhərin bərpa olunan yeni ünvanları sırasında yer alır.

Şuşada həyata keçirilən işlər çərçivəsində Mehmandarovların malikə kompleksi də bərpa edilir. Malikə kompleksi Mehmandarovlar ailəsinə məxsusdur və Azərbaycanın tarix-memarlıq abidələrindən biridir. Oyrənirik ki, erməni vandallar işğal dövründə kompleksə daxil olan böyük yaşayış evini tamamilə dağıdıblar. Hazırda kiçik yaşayış evində və kompleksə daxil olan məsciddə bərpa işləri aparılır.

Getdiyimiz ünvanlardan biri də Yuxarı Gövhər ağa məscidi oldu. Vaxtilə şəhərdə 17 məscid olub və

mənfur düşmən onların hamısını dağıdıb. Uç məscid yarıdağıdılmış vəziyyətdə idi - Yuxarı və Aşağı Gövhər ağa və Saatlı məscidləri. Şəhərin azad edilməsindən sonra onların da təmirinə başlanılıb. Yuxarı Gövhər ağa məscidində isə bərpa işləri başa çatıb və ziyarətçilərin üzünə açıqdır. Həmçinin bu ilin may ayında Şuşada yeni məscid də təməli qoyulub.

"Xan qızı" bulağına da baş çəkdi. Şuşa işğaldan azad olunduqdan qısa müddət sonra yenidən istifadəyə verilib "Xan qızı" bulağı şəhərin məşhur məkanlarından biridir. Xan qızı Xurşidbanu Nəvənin təkcə şair kimi deyil, xeyirxahlığı ilə də tanınırdı. Nəvənin vaxtilə şəhərə çəkdiyi su xətti "Xan qızı" bulağı adı ilə məşhur idi. Ermənistanın işğalı altında olduğu müddətdə suyu quruyan bulaq yəne də sakinlər və şəhərin qonaqlarının istifadəsindədir.

Şəhərdə həyata keçirilən layihələrdən biri də 1 saylı məktəbin inşasıdır. Qeyd edək ki, 1830-cu ildə Azərbaycanda və Cənubi Qafqazda ilk dünyəvi məktəbin bünövrəsi məhz bu məktəbdə qoyulub. 1980-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə bu məktəbin 150 illik yubileyi qeyd olunub. İşğala qədər 1 saylı məktəb kimi fəaliyyət göstərən təhsil ocağını da erməni vandalları tamamilə dağıdıblar. Yeni 960 şagird yerlik tam orta məktəbin layihələndirilməsi və tikintisi məqsədilə Prezidentin Əhliyyət Fondunun Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 3 milyon manat vəsait ayrılıb.

"Otel və Konfrans Mərkəzi" də şəhərdə təməli qoyulan binalardan biridir. Qədim dövrdə Şuşa Böyük İpək yolunun əsas qovşaqlarından biri idi. Avropa və Şərqi şəhərləri ilə birbaşa ticarət əlaqəsi saxlayırdı. Bu şəhərlərdən davamlı gəlib-gedən tacirlərin gətirdikləri malları saxlamaq üçün karvansaralar tikilirdi. Karvansara konseptini əsas götürərək, Şuşa şəhərinin mərkəzində, "Zəfər yolu"nın üzərində yerləşəcək 5 ulduzlu "Otel və Konfrans Mərkəzi" müasir və milli memarlıq üslublarının sintezi ilə dizayn edilib.

Şuşada onu da müşahidə etdik ki, artıq ölkəmizin tanınmış market şəbəkələrinin - "Bravo", "Araz" və "Bolmart"ın mağazaları, o cümlədən "Qoç et" restoranları şəbəkəsinin restoranı da fəaliyyətə başlayıb. Şəhərdə yeni yaradılmış xidmət obyektlərində çalışanlar əsasən şuşalılardır.

Onu da qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev avqustun 29-da Şuşada səfərdə olarkən ona şəhərin baş planı təqdim olunub. Baş planla şəhərin tarixi əzəmətinin qorunması əsas götürülüb, yaşayış binalarının inşa edilməsi, şəhər mərkəzinin, yeni tikiləcək və qorunub saxlanılacaq tarixi binaların və abidələrin yerləri öz əksini tapıb. Baş planla şəhərin relyefinə uyğun olaraq yaşılıqları və landşaftı qoruyub saxlamaq, onu inkişaf etdirmək məqsədilə yaşıl dəhlizlərin inşası da nəzərdə tutulur. Şəhərdə uzunluğu 36,2 kilometr olan mövcud yollarla yanaşı, həm də 17,6 kilometr yeni yol da inşa ediləcək. Şuşada ümumi sahəsi 46.765 kvadratmetr olacaq yeni yaşayış massivi 6 məhəllədə ibarət olacaq. Avqustun 29-da təməli qoyulan 1-ci məhəllədə 3, 4 və 5 mərtəbəli binalar da Şuşaya xas memarlıq üslubu ilə tikiləcək.

Şuşanın tarixi görkəminin bərpası, əvvəlki şöhrətinin özünə qaytarılması və ənənəvi dolğun mədəni həyatına qovuşması üçün bərpa-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilib. Bərpa-tikinti işləri zamanı milli memarlıq adət-ənənələrini özündə əks etdirən ornamental kompozisiyalar və elementlər tətbiq edilir. Həmçinin fasadların üzünməsinə Şuşanın tarixi binalarının tikintisində işlənən yerli daşdan istifadə olunur. Burada gördüklerimiz onu deməyə əsas verir ki, mədəniyyət paytaxtımızda həyata keçirilən bütün layihələr tarixlə müasirliyin vəhdətində qurulur və tezliklə keçmiş olduğu kimi, Şuşa dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevriləcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Bakı-Şuşa-Bakı

Müzəffər Sərkərdənin qüdrətli Ordusu

Şəhid general Polad Həşimov “Avrasiyaya Hizmet Ödülü”nə layiq görülüb

Təcavüzkar Ermənistanın ötən il Tovuz rayonu istiqamətində törətdiyi hərbi təxribatlar nəticəsində şəhid olan general Polad Həşimov Türkiyədə fəaliyyət göstərən Avrasiya İqtisadi Əlaqələr Dərnəyi (EkoAvrasiya) tərəfindən “Avrasiyaya Hizmet Ödülü”nə layiq görülüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mükafat Ankarada baş tutan təltifetmə mərasimində şəhid generalın anası Səmaye Həşimovaya təqdim olunub.

Mükafatı Şimali Kipr Türkcümmüriyyətinin Prezidenti Ersin Tatar, Ankara valisi Vasip Şahin və “EkoAvrasiya”nın təmsilçisi, Türkiyənin Azərbaycanlı başçısı Hikmət Eren başçılıq etdiyi qurumun fəaliyyətindən danışıraq bildirdi ki, dərənəyin əsas fəaliyyəti türk dünyası və Avrasiya ölkələri arasındakı iqtisadi, mədəni və sosial əlaqələrin gücləndirilməkdir və bu münasibətlərin inkişafına kömək etməkdir.

Çıxışında “Avrasiyaya Hizmet Ödülü”nün Səmaye Həşimovaya təqdim etməkdən qürur duyduqlarını deyən Hikmət Eren şahidin ailesinin də belə bir mükafatı mənəviyyətlə qarşıladığını vurğulayıb və buna görə şəhid generalın anasına təşəkkürünü ifadə edib.

Birlik həm də dirlik deməkdir! Bunu bir il öncə xalqımız şanlı qələbənin sevinclərini yaşayarkən yenicən dünyaya nümayiş etdirdi.

Təcavüzkar Ermənistanın 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında saxladığı, bütün təbii resurslarını, dini, mədəni abidələrini vəhşicəsinə talan və təhqir etdiyi tarixi Azərbaycan ərazilərinin cəmi 44 günlük Vətən müharibəsi ilə azad edilməsindən bir il ötdü.

27 sentyabr 2020-ci ildə başlayan və Vətən müharibəsi yalnız Ermənistanın işğalına soy qoymaqla deyil, həm də xalqımızın erməni faşizmi üzərindəki möhtəşəm qələbəsi ilə başa çatıb tarixə yazıldı. 27 sentyabr həm də Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsi zamanı qəhrəmanlıq göstərən şəhidlərimizin əziz xatirəsinin anım günü kimi də yaddaşlara həkk edildi.

Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev bununla əlaqədar 27 sentyabr 2021-ci il tarixdə xalqımıza müraciət edərək, bir daha Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin ifşası ilə yanaşı, xalq-ordu birliyi və hərbi-diplomatik siyasətin nəticəsinin nəyə qədər olduğunu dünyaya bəyan etdi: “Əziz həmvətənlər! Düz bir il bundan əvvəl Ermənistan Azərbaycanca qarşı hərbi təxribat törədərək bizim döyüş mövqelərini və yaşayış məntəqələrini atəşə tutmuşdur. Bu namərd atəş nəticəsində mülki şəxslər, hərbiçilər ilk saatlarda həlak olmuşdur. Mənim əmrimlə Azərbaycan Ordusu və qanılı cinayətə cavab olaraq, genişmiqyaslı əks-hücumlu əməliyyatlarına başlamış və 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsində tam qələbə qazanmışdır...”

Azərbaycan Prezidenti xalqa müraciətində xatırladı ki, keçən il dekabrın 2-də imzaladığı sərəncamla Azərbaycanca 27 sentyabr Anım günü kimi təsis edilmişdir. Dövlət başçısı Qarabağ müharibəsində həlak olmuş qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsi qarşısında bir daha baş əyib, onlara Allahdan rəhmet dilədiyini bildirdi. Eyni zamanda Vətən Müharibəsi Memorial Kompleksi və Zəfər Muzeyinin təməli də qoyuldu. Hələ ötən ilin dekabrında bununla bağlı Azərbaycan Prezidenti sərəncam imzalamışdır. Həmin sərəncama əsasən, Bakı şəhərinin ən gözəl yerlərinin birində İkinci Qarabağ müharibəsi qəhrəmanlarının şərəfinə möhtəşəm abidə ucaldılmalıdır.

Şəhidlərimizin müqəddəs və əziz xatirəsinin sentyabrın 27-də saat 12-də bütün ölkə üzrə bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi də şanlı tariximizin bir amdır. Müzəffər Ali

Vətən müharibəsi - milli iradənin, milli ruhun və ləyaqətin təntənəsi

Baş Komandan vurğuladığı kimi, bu qələbə tarixdə əbədi qalacaq! Ona görə ki, 44 gün ərzində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmən ordusunu məhv edərək, öz ərazi bütövlüyünü bərpa edib:

“Mən dəfələrlə demişdim ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt işğalla bəzişməyəcək. Dəfələrlə demişdim ki, nəyin bahasına olursa-olsun, biz öz torpaqlarımızı geri qaytaraçağıq. Dəfələrlə demişdim ki, düşmən öz xoşu ilə torpaqlarımızdan çıxmasa, biz onu torpaqlarımızdan qovacağıq. Və belə də oldu: biz Birinci Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətlə barışmadıq; güc topladıq. Bütün gücləri səfərbər etdik. Ordumuzu gücləndirdik. Ölkə iqtisadiyyatını gücləndirdik. Ölkəmizin nüfuzunu qaldırdıq. Və öz tarixi missiyamızı şəərəflə yerinə yetirdik. Biz düşməni torpaqlarımızdan qovduq və ədalətli, beynəlxalq hüququ bərpa etdik. Biz milli ləyaqətimizi bərpa etdik. Və bu gün Azərbaycan xalqı müzəffər xalq kimi yaşayır. Bu gün Azərbaycan dövləti qalib dövlət kimi yaşayır! Və bundan sonra biz müzəffər

xalq və qalib dövlət kimi əbədi yaşayacağıq!”

Ermənistan müharibə dövründə uşaq, qoca, qadın demədən, dinc əhəmiyyətə qarşı hərbi təxribat törətdi. Buna görə də 100-dən çox mülki soydaşımız erməni faşizminin qurbanı oldu. Şəhər və kəndlərimiz müntəzəm olaraq atəş altında qaldı. Ermənistan, hətta qadağan edilmiş silahlardan - aq fosforlu bombalardan, ballistik raketlərdən istifadə etdi. Lakin, göründüyü kimi, heç nə bizi dayandıra bilməzdi. Azərbaycan xalqı əzm, iradə, cəsarət göstərərək bütün bu təxribatlara sinə gərdi. İllərlə öz tarixi torpaqlarını işğaldan azad etməyə hazırlaşan və o günü gözləyən xalqımızı heç kim, heç nə dayandıra bilməzdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də müharibə dövründə doğma xalqına dəfələrlə müraciət edərək deyirdi: “...Heç kim, heç nə bizi dayandırmayacaq; biz ədalət savaşına çıxışıq! Biz ləyaqət savaşına çıxışıq! Biz milli qürur savaşına çıxışıq! Biz müqəddəs savaşa çıxışıq!”

Müharibə dövründə hamımız bir şüarla yaşayırdıq: ölənlər verərek bu Qələbəni əldə etdik! Düşməni məcbur etdik ki, qabaqımızda diz çöksün və kapitulyasiya aktına imza atsın. Haqq-ədalət qalib gəldi: azğınlaşmış, harnlaşmış, quduzlaşmış düşmən xalqımızla ordumuzun birliyindən yararlanmış “demiş yumruq” qarşısında diz çökdü, aq bayraq qaldırdı - təslim oldu! Məcbur oldu ki, noyabrın 9-undan 10-nuna keçən gecə kapitulyasiya aktına imza atsın! Mehiz bunun nəticəsində işğaldan azad edilən digər şəhər və kəndlərimiz bir güllə atılmadan, şəhid vermədən azad edildi və beləliklə, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi.

Bu dəfə də Azərbaycan Prezidenti müharibəni hərbi-siyasi yollarla həll etdiyini bildirdi. Beləliklə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də tarixdə qaldı: “Dağlıq Qarabağ” adlı inzibati ərazi Azərbaycan ərazisində mövcud deyil! Və əgər kimsə “Dağlıq Qarabağ” adlı ölümlü diriltmək istəyirsə, onu öz ərazisində diriltsin. Öz ərazisində “Dağlıq Qarabağ” adlı qurum yaratsın, respublika yaratsın, cəmiyyət yaratsın, biz onu tanıyıraq, ancaq Azərbaycanda yox! Bu məsələ öz həllini tapdı. Bunu mən deyirəm - Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı! Və hər kəs bu sözlərlə hesablaşmalıdır və hesab salacaqdır!”

44 günlük müharibə ərzində bizə ən böyük dəstək verən qardaş Türkiyəyə Anım günündə öz dərin təşəkkürünü bildiren ölkə rəhbəri vurğuladı ki, Türkiyə Respublikası, qardaş türk xalqı müharibənin ilk saatlarından Azərbaycanla həmrəy oldular, öz dəstəyini göstərdilər. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan tərəfindən verilən açıqlamalar bizə çox böyük siyasi dəstək və əlavə güc verdi.

Xarici ölkələrdə yaşayan milyonlarla azərbaycanlının da üreyinin müharibə günlərində tarixi Vətənləri ilə bir döyündüyünü deyən Azərbaycan Prezidenti bildirdi ki, onlar hər gün gedən döyüşləri izləyirdilər, bizim uğurlarımıza sevinirdilər: “Onu da bildirməliyəm ki, 44 gün ərzində və ondan sonra, hətta bu günə qədər mən minlərlə məktub alıram, həm Azərbaycan vətəndaşlarından, həm dünya azərbaycanlılarından, həm bizə dost olan müxtəlif ölkələrin vətəndaşlarından dəstək məktubları alıram, həmrəylik məktubları alıram.

Müharibədən bir il keçməsinə baxmayaraq, artıq bütün beynəlxalq aləm bizim qələbəmizlə razılışıb, bunu qəbul edib və bu gün bölgədə və o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərində gündəliyi formalaşdıran tərəf Azərbaycanıdır.”

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, “Azərbaycan”

23 ZƏFƏR gündəliyi Oktyabr 2020-ci il

Bütün cəbhəboyu döyüşlər davam edir. Gecə cəbhənin Ağdərə, Füzuli-Hadrut-Cəbrayıl və Qubadlı istiqamətlərində döyüş əməliyyatları müxtəlif intensivliklə davam edir. Düşmən müdafiə mövqelərini atıcı silahlarla, minaatanlarla və toplardan atəşə tutur.

Azərbaycan Ordusunun keçirdiyi əməliyyatlar nəticəsində cəbhənin Füzuli, Cəbrayıl və Qubadlı istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinə ciddi zərblər vurulur, düşmənin bir neçə dayaq məntəqəsi dağıdılır, vacib ərazi və yüksəkliklər azad edilir.

Bütün cəbhəboyu düşmənin əsas ehtiyatlarına, hərbi infrastrukturuna bərpa olunmayan zərər vurulur. Düşmən qoşunlarının idarə edilməsi praktiki olaraq itirilir. Döyüş mövqelərini qorumaq üçün nizamı ordu bölmələri çatışmadığından onların əvəzinə məcburi şəkildə toplanan mülki insanlar gətirilir.

Məlum olur ki, Ermənistanın Tavuş və Sisian rayonundan Dağlıq Qarabağa gətirilmiş şəxsi heyət döyüşlərə girməkdən imtina edir, fərarilik edərək mövqeləri tərk edirlər. Bütün cəbhəboyu döyüşlər davam edir.

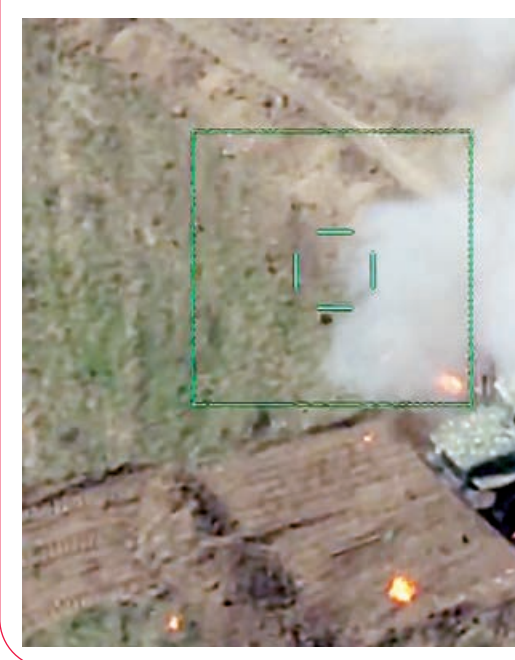
Ermənistan yenə yalan məlumat yayaraq guya Dağlıq Qarabağ ərazisindəki Ağdərə, Xocavənd və Qırmızı Bazar yaşayış məntəqələrinin Azərbaycan Ordusu tərəfindən atəşə tutulmasını iddia edir. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi bu xəbərin heç bir əsası olmadığını bildirir. Qeyd edilir ki, tam əksinə, oktyabrın 23-ü gecə ərzində və səhər saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Tərtər, Ağdam və Ağcabədi rayonlarının ərazisi intensiv atəşə tutulub. Humanitar atəşəks rejiminə əməl edən qoşunlarımız bütün cəbhəboyu əməliyyat üstünlüyünü saxlayır.

Gecə 03:00-dan gündüz 12:00 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus 2 pilotsuz uçuş aparatı (PUA) Azərbaycan Hava Hücumundan Müdafiə bölmələri tərəfindən aşkar olunaraq məhv edilir. Digər 2 PUA isə xüsusi texniki vasitələrlə yerə endirilir.

Həmçinin gün ərzində Ağcabədi rayonu istiqamətində uçuş keçirməyə cəhd göstərən Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus daha bir taktiki pilotsuz uçuş aparatı bölmələrimiz tərəfindən məhv edilir.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev rəsmi “Twitter” səhifəsində paylaşım edib: “Müzəffər Azərbaycan Ordusu Xocavənd rayonunun Dolanar, Bünyadlı kəndlərini, Cəbrayıl rayonunun Dağ Tumas, Nüsüs, Xələfli, Minbaşılı, Veysəlli, Zəngilan rayonunun Venedli və Mirzəhəsənli kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycanıdır!”

İlham Əliyev @azpresident · 43s
Müzəffər Azərbaycan Ordusu Qubadlı rayonunun Zilanlı, Kürd Məhrizli, Muğanlı və Alaqrışaq kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycanıdır!

İlham Əliyev @azpresident · 1m
Müzəffər Azərbaycan Ordusu Xocavənd rayonunun Dolanar, Bünyadlı kəndlərini, Cəbrayıl rayonunun Dağ Tumas, Nüsüs, Xələfli, Minbaşılı, Veysəlli, Zəngilan rayonunun Venedli və Mirzəhəsənli kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycanıdır!

azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycanıdır!”

Prezidentin növbəti müjdesi də gecikmir. Dövlət başçısı “Twitter” səhifəsində daha bir paylaşım edib: “Müzəffər Azərbaycan Ordusu Qubadlı rayonunun Zilanlı, Kürd Məhrizli, Muğanlı və Alaqrışaq kəndlərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycanıdır!”

Düşmənin qüvvə və vasitələri darmadağın edilir.

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı videogörüntülərdə hər şey açıq-aydın görünür. Düşmənin müxtəlif döyüş texnikaları, hərbi avadanlıqlar və yerdəyişmə etməyə hazırlaşan canlı qüvvəsi, zirehli texnikası məhv edilir.

Ermənistan tərəfi daha bir uydurma xəbər yayır. Guya İranın hava məkanına ordu-məxsus kamikadze-dronu daxil olub və bundan sonra qonşu ölkə Azərbaycanın mövqelərini artilleriya atəşinə tutub.

Müdafiə Nazirliyi məlumat yayaraq bunun düşmənin növbəti dezinformasiyası olduğunu bildirir.

Qeyd edilir ki, İran-Azərbaycan dövlət sərhədinin ölkəmizin tam nəzarətinə götürülməsindən təşvişə düşən Ermənistan tərəfi bu cür yalan xəbərlər yaymaqla iki dövlət arasında olan yüksək səviyyəli münasibətlərə xələf gətirməyə cəhd göstərir.

Azərbaycan ilə İran arasında mövcud olan və dərin tarixi köklərə malik siyasi, iqtisadi, dini, mədəni və digər sahələrdə əməkdaşlığımızı uğurla inkişaf etdir.

Beynəlxalq itimayət tərəfindən lazımi dəstək ala bilməyən Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi Azərbaycan-İran münasibətlərinin uğurlu inkişafından ciddi narazılıq keçirdiyi üçün çıxış yolumu yalan və böhtan xarakterli məlumatların yayılmasında görür.

Cəbhənin Xocavənd və Füzuli istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin könlülərindən ibarət dəstələrinin və döyüş texnikalarının məhv edilməsinin videogörüntüləri yayılır. Aviasiya zərbələri nəticəsində düşmənin artilleriya bölmələri və komanda məntəqəsi məhv edilir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, “Azərbaycan”

Hər iş "ASAN", vətəndaş məmnun

◆ Müəllifi İlham Əliyevdir

Əvvəli 1-ci səh.

Vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin daha keyfiyyətli, rahat, yeni üslubda və müasir innovasiyaları tətbiq etməklə həyata keçirilməsi, dövlət orqanları tərəfindən göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi təmin edən əsas addım isə Azərbaycanın milli brendi sayılan "ASAN xidmət" mərkəzlərinin yaradılmasıdır.

İntellektual və innovativ milli məhsul

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyində olan "ASAN xidmət" mərkəzləri dövlət başçısının 2012-ci il 13 iyul tarixli 685 nömrəli fərmanı ilə yaradılıb. Fərmandan qeyd olunur ki, "ASAN xidmət" mərkəzlərində xidmətlər operativlik, şəf-

əflıq, nəzakətlik, məsuliyyət və rahatlıq prinsipləri əsasında, yaşayış yeri üzrə qeydiyyatından asılı olmayaraq, bütün vətəndaşlar üçün və təqvimin bütün günlərində həyata keçirilsin. O cümlədən vətəndaşların bilavasitə, telefon və ya internet vasitəsilə müraciətləri əsasında, səyyar və digər üsullarla xidmətlərin həyata keçirilməsi təmin olunsun.

"ASAN xidmət" mərkəzləri fəaliyyətə başladığı gündən qısa müddət ərzində əhalinin böyük rəğbətini qazanıb, vətəndaş məmnunluğuna yol açıb. Bunu nəzərə alaraq ilk mərkəzin istifadəyə verildiyi 2012-ci il dekabrın 29-dan bugünkü 21 "ASAN xidmət" fəaliyyəti yaradılıb. Onlardan 6-sı Bakı şəhərində, digərləri Sumqayıt, Gəncə, Sabirabad, Bərdə, Qəbələ, Masallı, Quba, Mingəçevir, İmişli, Şəki, Şamaxı, Kürdəmir,

Tovuz, Ağcabədi və Balakəndədir. Bu mərkəzlərdə müxtəlif dövlət orqanları, həmçinin özəl şirkət və müəssisələr tərəfindən, ümumilikdə, 320-dən çox xidmət göstərilir. "ASAN Kommunal" mərkəzlərində "Azərişiq" ASC, "Azərsu" ASC və "Azəriqaz" İB tərəfindən 55 növ xidmət göstərilir.

Hazırda Bakı, Gəncə və Sumqayıtda növbəti, Lənkəran, Salyan və Naxçıvanda isə ilk "ASAN xidmət" mərkəzləri inşa olunur.

Bu gündə "ASAN xidmət" mərkəzlərinə 7 milyon 596 mindən çox vətəndaşın 47 milyondan artıq müraciəti daxil olub. Regionlarda 10 səyyar "ASAN xidmət" avtobusu və səyyar "ASAN qatar" vasitəsilə vətəndaşlara xidmətlər göstərilir. 2013-cü ilin iyun ayından etibarən 2 milyon 448 mindən çox vətəndaş səyyar formada xidmət göstərilir. Keçirilən rey sorğularına əsasən, vətəndaşların xidmətlərdən məmnunluq əmsalı 99,5 faiz təşkil edir.

3 ildə 377 mindən çox müraciət olunub

Bu dəfə yolumuz İmişli "ASAN Həyat" kompleksindədir. Xatırladaq ki, kompleks Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə 2018-ci il oktyabrın 22-də açılıb. Şəhərin Heydər Əliyev prospektində yerləşən, öz möhtəşəmliyi ilə seçilən kompleksin tikintisinə 2017-ci ildə başlanılıb və 2018-ci ilin oktyabrında başa çatdırılıb. Burada yaradılan İmişli regional "ASAN xidmət" mərkəzi isə 2018-ci il noyabrın 16-dan fəaliyyətə başlayıb. Kom-

pleksin açılış zamanı Prezident İlham Əliyev mərkəzdə innovativ yeniliklərlə tanış olmuş, robot "Sofiya" ilə söhbət etmişdi. Xatırladaq ki, "Sofiya" dünyada ilk süni intellekti humanoid robotdur.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Elnur Niftəliyev mülkətinə görə, bu "ASAN xidmət" mərkəzi İmişli, Saatlı, Biləsuvar, Beyləqan, Zərdab və Füzuli rayonlarında qeydiyyatda olan 624 mindən çox vətəndaşa yanaşı, ölkə üzrə ərazi məhdudiyyəti olmadan bütün vətəndaşlara xidmət göstərir. Mərkəzin fəaliyyəti operativlik, şəffafıq, nəzakətlik, məsuliyyət prinsiplərinə və vətəndaş rahatlığına hesablanıb. Fəaliyyət göstərdiyi müddət ərzində 377 mindən çox vətəndaş müraciəti qeydə alınıb. Mərkəzdə müxtəlif dövlət orqanları, həmçinin özəl şirkət və müəssisələr tərəfindən 320-dən çox xidmət həyata keçirilir.

Mərkəzdə vətəndaşlarla da söhbət etdik. Onlardan biri Əhdəğa Vəliyev İmişli sakinidir, "ASAN xidmət" mərkəzinə evinə qaz çəkdimək üçün müraciət edib. Onun sözlərinə görə, mərkəzə gəlişi birinci dəfə deyil və hər dəfə nəzakət qarşılanıb. Müraciətlərinə isə çevik, şəffaf şəkildə baxılıb. Bude-fəki müraciətini də qəbul ediblər və qanunla nəzərdə tutulmuş müddətdə evinə qaz çəkəcək.

Digər söhbət etdiyimiz vətəndaşlar da xidmətdən məmnun idilər. Kimisi şəxsiyyət vəsiqəsi, kimisi lisenziya almaq, kimisi də sürücülük vəsiqəsinin dəyişdirilməsi üçün gəlmişdi. Bildirdilər ki,

"ASAN xidmət"ə müraciət etdikdən sonra evə gülrüz qayıdıblar və binaya daxil olandan işini yerinə künlaşdırana qədər kollektivin səmimi, gözəl münasibətilə qarşılanıblar. Hər biri belə bir mərkəzə yaradılmasına və vətəndaşlara göstərilən yüksək xidmətə görə dövlət başçısına minnətdarlıqlarını ifadə edirdi.

Könüllülər "ASAN xidmət" in fəaliyyətə başladığı ilk gündən etibarən bu konsepsiyanın bir komponentidir. Bu prosesa 28000-dən çox könüllü gənc qoşulub. Bu günə kimi könüllülər tərəfindən 3000-dən çox təlim, 700-dən çox layihə keçirilib və 2700-dən çox könüllü "ASAN Kadr" portalı vasitəsilə işlə təmin olunub.

İmişli "ASAN xidmət" mərkəzində rəhbərlik edən Nəzakət Məmmədli cəmi 3 həftədir ki, könüllü kimi fəaliyyətə başlayıb. Onun sözlərinə görə, "ASAN xidmət" mərkəzində yeni olsa da, artıq müəyyən təcrübə toplayıb: "Düşünürəm ki, könüllü kimi fəaliyyət göstərmək gələcək karyeramin ilk uğurlu addımıdır. Mərkəzin kolle-

tivi məhriban və gülerüzdür, ona görə də ilk gündən heç bir çətinlik yaşamayıb".

Xidmətlərlə zəngin kompleks

İmişli "ASAN Həyat" kompleksi vətəndaş məmnunluğuna yönələn ayrı-ayrı xidmətlərlə zəngindir. Qeyd edək ki, 3 il əvvəl kompleksin açılış zamanı dövlət başçısının tanış olduğu yeniliklərdən biri də "ASAN peşə" olmuşdu. "ASAN peşə" - ixtisaslı kadrların hazırlanmasını və onların əmək bazarının dəyişən tələblərinə uyğun rəqabət qabiliyyətinin artırılmasını təmin etmək məqsədi üçün yaradılıb. Burada gənclərin dərsi, informasiya texnologiyaları və aqrar-texniki peşələrə yiyələnmələri üçün lazımı şəraitə malik sinif otaqları mövcuddur.

Burada 90 nəfər tutumu olan Gənc İstedadlar Teatrı da yaradılıb. Həmçinin vətəndaşların istirahəti üçün nəzərdə tutulmuş "ASAN kafə" fəaliyyət göstərir. Bundan başqa, əməkdaşların asudə vaxtlarını səmərəli keçirməsi üçün oyun

avadanlıqları olan guşə də yaradılmışdır. Xidmət üçün mərkəzə gələn vətəndaşların rahatlığını təmin etmək üçün mərkəz daxilində uşaq guşəsi də fəaliyyət göstərir.

Kompleksin həyətində əməkdaşlar üçün nəzərdə tutulmuş paintball meydançası, vətəndaşların asudə vaxtlarının xoş keçirmələri üçün sahəsi 1.5 hektar olan "ASAN park" salınmışdır. Parkın ərazisində fəvvarə, uşaq meydançası, açıq havada konsert meydançası və açıq havada kafə fəaliyyət göstərir. Həmçinin vətəndaşların rahatlığını təmin etmək üçün velosiped və avtomobil dayanacağı da salınıb.

İmişli "ASAN Həyat" kompleksindən xoş təəssüratlarla ayrılırdı. Burada gördüklərimiz bir daha onu göstərdi ki, intellektual və innovativ məhsulmuş olan "ASAN xidmət" hökumət-vətəndaş münasibətində özünü ən yüksək səviyyədə doğruldan milli modeldir.

Rəşad CƏFƏRLİ, Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Koronavirusa yoluxmanın davam etdiyi hazırkı aylar həm də kəskin respirator virus infeksiyalarının mövsümü artımının daha çox müşahidə edildiyi dövrdür.

COVID-19 pandemiyası başlayana qədər hər ilin payız, yaz aylarında özdə əzələ ağrısı, temperaturun yüksəlməsi, burun axıntısı, boğaz ağrısı kimi əlamətləri görünən ilk olaraq, qripə, o cümlədən paraqrip, adenovirus kimi kəskin respirator virus infeksiyalarına yoluxmadan şübhələndirilirdi. Lakin pandemiya başladıqdan sonra insanlar çox zaman bu iki xəstəliyi bir-biri ilə qarışdırırlar. Artıq qeyd edilən simptomları daşıyan hər kəs özünə bu sualı verir - görə-sən, koronavirusa, yoxsa qripə yoluxmuşam?

Fərq nədedir?

Türkiyənin Tibb Elmləri Universitetinin açıqladığı xəbərlər üzrə mütəxəssisi Berna Eren Kömürçüoğlu deyir ki, əslində, koronavirus hər il qış aylarında qrip epidemiyası yaradan viral infeksiyadır: "Onlardan biri ancaq daha yeni və mutandır. Bütün bu xəstəliklərin viral bir infrastrukturuna var və buna görə də qarşısını almaq üçün tədbirləri bir-birinə bənzəyir".

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, insanlar koronavirus, qrip və soyuqdeymənin əlamətlərini bir-birinə bənzətsələr də, həkimlər onların bəzi xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirəni açıqlayırlar. Məsələn, koronavirusun simptomları bədən temperaturunun yüksəlməsi, nəfəs darlığı, sinə ağrısı, quru öskürək, iştahsızlıq, yorğunluq, dad və qoxu itkisi, burun tullanması, boğaz, baş, əzələ və ya oynaq ağrısı, ishal, ürəkbulanma və ya qusma-dır. Bu simptomlar xəstəliyin gedişatına, orqanizmin fərdi xüsusiyyətlərinə görə dəyişə bilər. Qripin simptomları isə temperaturun yüksəlməsi, baş, boğaz, əzələ ağrısı, yorğunluq, öskürək, burun axmasıdır.

Qrip və koronavirusun simptomları arasındakı ən böyük fərq tənəffüs çətinliyi-dir. COVID-19-a yoluxmuş şəxsin nəfəs almaqda çətinliyi olur. Koronavirus xəstəliyinin başlanğıcı qrip və soyuqdeymə kimidir. Koronavirus və qrip arasındakı digər fərq birincinin ağciyərlərə çox tez təsir etməsidir, lakin qrip virusunun ağciyərlərə enməsi üçün vaxt lazım gəlir. Koronavirus ağciyərlərə sürətlə endiyi üçün insanda pnevmaniya sürətlə yaranır.

İnsanların qrip kimi bildiyi soyuqdeymənin simptomları daha yüngül olur. Qripin başlanğıcı ani olsa da, soyuqdeymənin simptomları tədricən ortaya çıxır. Temperaturun olması qripdə geniş yayı-

"Korona", yoxsa qrip?

Pandemiya başladıqdan sonra insanlar bu iki xəstəliyi bir-biri ilə qarışdırırlar

lan simptomdur. Temperatur bir neçə gün ərzində 38 dərəcədən yuxarı qalxıb, ancaq soyuqdeymə zamanı nadir hallarda qızdırma müşahidə olunur. Qripə yoluxma zamanı öskürək şiddətli olur, soyuqdeymədə isə öskürək nadir hallarda müşahidə edilir. Əgər müşahidə edilərsə də, o, orta dərəcədə olur. Qrip zamanı baş ağrısı çox olur, soyuqdeymədə isə nadir hallarda müşahidə edilir. Əzələ ağrısı qripə yoluxma zamanı soyuqdeymədən daha çox, eyni zamanda, daha güclü olur.

Qripə yoluxma zamanı geniş rast gəlinən və uzun sürən halsızlıq vəziyyəti soyuqdeymə hallarında çox yüngül olur. Burun axması, asqırma və boğaz ağrısı kimi simptomlara soyuqdeymə zamanı daha çox rast gəlinir. Qripdə bəzi hallarda orta vəziyyəti çıxır. Həkimlər soyuqlama ciddi xəstəlik saymırlar. Soyuqlama zamanı xəstə dərman qəbul etmədən, istirahətə üstünlük verməklə sağala bilər. Ancaq xəstədə qrip və koronavirus simptomları daha şiddətli olur və bu zaman həkimin təyinatı üzrə müalicəyə ehtiyac yaranır. Başqa bir əhəmiyyətli fərq odur ki, asqırma, burun tullanması və burun axması kimi əlamətlərə koronaviruslu xəstələrdə çox nadir hallarda rast gəlinir. Koronavirus simptomları bəzən mövsümi allergiya simptomları ilə də qarışdırıla bilər. Onların aralarındakı ən böyük fərq koronavirusa yoluxmuş insanların yüksək hərəkətə sahib olmalarıdır. Lakin mövsümi allergiyası olan insanlar belə bir simptomla qarışlaşması gözlənilir. Mövsümi allergiyası olan insanların tez-tez asqırtdığını, gözlərinin sulu olmasını, burunun tullanmasını və ya axdığını gözləyirik. Bu simptomların koronavirusa yoluxmuş insanlarda baş vermə ehtimalı çox azdır.

Hazırkı dövrdə ölümlə nəticələnmə riski daha yüksək olduğu üçün insanlar koronavirusa yoluxmadan daha çox ehtiyat edirlər. Lakin həkimlər qripin də simptomlarına əhəmiyyətsiz baxmamalıdır tövsiyə edirlər. Çünki bu simptomların immuniteyi aşağı, hər hansı bir xroniki xəstəliyi olan insanlarda, xüsusilə yaşlılarda daha ciddi nəticələrə səbəb ola bilər. Qripə yoluxan insanlar, adətən, 1-2 həftə ərzində sağalırlar. Ancaq xəstəlik kəskinləşdikdə bu, bəzilərində sətəlcəm, bronxit, qulaq infeksiyası kimi digər xəstəliklərə də çevrilir və sonra ikinci bir xəstəlik yaranaraq inkişaf edə bilər.

"Koronavirusa yoluxdumsa, qripə yoluxmam" deyənlər yanılırlar

Digər tərəfdən, koronavirus kimi qrip də ağır virus hesab edilir, çünki o da sürətlə yayılıb, onun da yeni növləri ortaya çıxır. İndiyədək tarixdə üç qrip pandemiyası baş verib ki, bunlar 1918-ci ildə qeydə alınan "İspan qripisi", 1957-ci ildə müşahidə edilən "Asiya qripisi" və 1968-ci ildə yayılmış "Honk Kong qripisi"dir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının koronavirusdan qabaq - 2009-cu ildə elan etdiyi pandemiya da qripə bağlıdır. A (H1N1) qripinin pandemiyası həmin zaman 40 ildə ilk dəfə baş verən pandemiya sayılıb. Yeni A (H1N1) qripisi virusu ilə törənən qripə əvvəllər heç vaxt insanlar arasında dövr etməyib. Bu virus insanlar arasında daha çox "Donuz qripisi" və ya "Kaliforniya qripisi" kimi tanınıb. Nəzərə alaraq ki, koronavirusa müqayisədə qripin ölüm nisbəti çox aşağıdır. Buna baxmayaraq, hər il yarım milyondan çox insan qripdən bərpa və ya ölə bilər. Buna görə də hazırda qripə də yüngül bir xəstəlik kimi baxmaq lazım

deyil. Gələcək aylarda da COVID-19-a yoluxmanın davam edəcəyi proqnozlaşdırıldığı üçün bu xəstəliklərin koronavirusla eyni zamanda yayılmasına yol verilməsinə çalışmaq lazımdır. Əks halda, bu, daha təhlükəli nəticələrə gətirib çıxarar.

Lakin son zamanlar hər kəsi düşündürən məqamlardan biri də budur - əgər qeyd edilən simptomları özümdə müşahidə edən insanların çoxunda COVID-19 xəstəliyi aşkarlarsa, onda belə çıxır ki, bu halda qripə yoluxma halları azalır?

Əslində, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bu ilin əvvəlində - payız-qış mövsümündə mövsümi qripə yoluxma hallarının rekord səviyyədə azaldığını açıqlamışdı. Qurum bu vəziyyəti COVID-19-un yayılmasının qarşısını almaq üçün dünyada görülən tədbirlər - maska taxmaq, insanların toplaşmasına məhdudlaşdırmanın qoyulması kimi qaydaların tətbiqi ilə izah edib.

Lakin qripə yoluxmanın azalması bu virusun yayılması təhlükəsini yox etməyib. Mütəxəssislər hazırkı pandemiya dövründə koronavirusla qripə yoluxmanın eyni zamanda baş verməsinə mümkün sayırlar. Bu halda hər iki xəstəlik daha ağır keçir. Avropa ölkələrində və ABŞ-da belə halların aşkarlandığı zamanlarda klinik mənzərənin daha ağır olduğu da təsdiqi tapıb.

İngiltərə İctimai Səhiyyə Agentliyi eyni vaxtda həm qripə, həm də koronavirusa yoluxmanın COVID-19-dan ölüm riskini təxminən iki dəfə artırdığını açıqlayıb. ABŞ alimləri isə soyuq aylarda həm yeni növ koronavirusa, həm də qripə tutulanların sayının artığını bildirirlər. Onlar da xəstəxanalarda tədqiqatları məlumatlandıraraq qripə yoluxmuş koronavirus xəstələrində ölüm nisbətinin iki dəfə artmasını təsdiqləyirlər.

Mütəxəssislər yüksək ölüm nisbətlərindən xüsusilə ciddi risk qrupuna aid olan insanlara şamil edildiyini söyləyirlər. Ancaq bunu da xəbərdar edirlər ki, eyni zamanda həm koronavirusa, həm də qripə yoluxanlar ciddi problemlərə üzləşə bilərlər. Buna görə də hazırkı vəziyyətdə insanların özlərini həm də qripə yoluxmadan qoruması vacibdir.

Həkimlərin qənaətinə görə, "koronavirusa yoluxdumsa, qripə yoluxmam" deyərək düşüncələr böyük səhv edirlər. Əksinə, virus infeksiyası insanın yuxarı və aşağı tənəffüs yollarının müqavimətini azaldır. Bu səbəbdən tənəffüs yollarında qripə olan xəstənin müqaviməti aşağı düşür. Bu isə onun koronavirusa yoluxduğu zaman aşağı tənəffüs yollarında pnevmaniyanın yaranması imkanlarını artırır.

İlhame İSABALAYEVA, "Azərbaycan"

Günün idman mənsəti

50-Cİ QƏLƏBƏ

Ağdamın "Qarabağ"ı avrokuboklarda növbəti möcüzəsinə imzasını atdı

Əvvəli 1-ci səh.

İlk hissədə tutmayan plan

KOMANDALAR	O	Q	H	T	F	M	X
1 Bazel	3	2	1	7	3	0	7
2 Qarabağ	3	2	1	6	2	0	7
3 Kayrat	3	0	1	3	6	2	1
4 Omoniya	3	0	1	2	7	2	1

Matçın gərgin mübarizə şəraitində keçəcəyi gözlənilən idi. Qarabağın ilk dəqiqələrdən etibarən qonaqlar meydançanın "Qarabağ"ı aid hissəsində pressinq tətbiq edərək ağdamlıların oyun qurmasına mane oldular. Bir sözlə, təmsilçimiz müdafiədən topla çıxaraq oyun qurmaqda çətinlik çəkirdi. Mərkəz müdafiəçiləri Medina və Maksim Medvedevin topu oyuna daxil etmədə problem yaşadıqlarından dayaq yarımmüdafiəçilər Qara Qarayev və Patrik Andrade daha çox geriyə gələrək 3-cü mərkəz müdafiəçi funksiyasını yerinə yetirdilər. Bu da mərkəzdə boş zonalar yaratmaqda yanaşı, itirilən hər topun ağdamlıların qarşısını da təhlükəli epizodlar yaranmasına səbəb oldu. Belə epizodlardan birində müdafiənin arxasına atılan ötürmədən sonra rəqib komanda penaltı qazandı. Nəticədə zərərli dəqiqələri yitirən Kante qonaqları hesabda irəli çıxardı.

Buraxılan qoldan sonra hücumların daha çox cinahlardan qurulmasına önəm verən Qurban Qurbanovun komandasının oyun planı istədiyi kimi alınmadı. Ağdamlılar qurulan hücumlarda topun sürətini artırma bilmədilər. "Kayrat"ın tətbiq etdiyi təzyiqli "Qarabağ"ın meydançada 1-ci və 2-ci zonadakı oyunçular arasında əlaqəni kəsdi. Nəticədə 3-cü zonada yer alan futbolçular məcbur olaraq həm müdafiə olunmada, həm də topu alaraq hücumların qurulmasında səy göstərdiklərinə görə meydançanın rəqibə aid hissəsində çoxalma bilmədilər.

Berdiyevin müdafiə futbolu necə yarıldı? "Kayrat"ın baş məşqçisi Qurban Berdiyev çalısdrıldığı komandalara həmişə müdafiə taktikası, rəqibə boş zona verməmək, əks-hücum zamanı, əsasən, irəlilədi bir-iki futbolçunun fərdi keyfiyyətlərinə hesablanan oyun planı

Qazaxıstan təmsilçisi cinahlarda heç də uğurlu deyildi. Çünki sağ və ya sol cinah müdafiəçiləri hücumu qoşularkən itirilən toplardan sonra geriyə qayıtmada ciddi problem yaşadı. Belə ki, hücumda çoxalarkən, müdafiə olunmaqda say baxımından geri qalan "Kayrat" matçın son 20 dəqiqəlik hissəsində qapısı qarşısında təhlükəli epizodlar yaşadı. Xüsusilə cinah ötürmələrinə üstünlük verən komandamız ikil mübarizələrdə də Qazaxıstan klubundan daha güclü idi. Qurulan hücumlardan sonra geri qayı-

dan topların hamısına "Qarabağ" futbolçuları yiyələndilər. Bir sözlə, Ağdam komandası meydançanın bütün zonalarında sona qədər mübarizə apardı. Yekunda, Ramil Şeydayevin və Abbas Hüseynovun vurduqları qollar sayəsində "Qarabağ" qalib gələrək play-off mərhələsi üçün çox önəmli bir imkan əldə etdi.

Qrupun digər matçında isə İsveçrə "Bazel"i evdə

ile yadda qalıb. Rəqibləri nə oynamağa, nə də oynatmağa qoyurlar. Bunun əhdəsindən gəlmək üçün isə mütləq həm toplu, həm də toplaşma zamanı hazırlıq, ötürmələrdə daha sürətli olmaq lazımdır.

Fasilədən sonra "Kayrat" topu Ağdam təmsilçisinə verərək daha çox qaçmağa başladı. "Qarabağ" isə müdafiə xəttini daha çox meydançanın mərkəzinə çəkərək rəqibə boş zona yaratmadı. Vaxt bitdikcə rəqibə qarşı üstünlük qurmağa başladı.

Qurban Qurbanovun oyun planı meydançada tətbiq edilirdi. Abdulla Zuberin tez-tez cinahları dəyişməsi "Kayrat"ın müdafiə xəttində balanssız pozulmasına səbəb oldu.

Əlavə edək ki, müdafiənin mərkəzində daha sayıq görünür.

"Qarabağ" avrokuboklarda 50-ci qələbəsini qazandı. 1976-cı ildə "Kayrat" SSRİ çempionatı 1-ci liqasının qalibi, "Neftçi" isə ikinci olaraq güclülər dəstəsinə vəsiqə qazanıblar. O vaxt Bakı komandasının məhz Ağdam əsilli hücumçusu Elbrus Abbasov 28 qolla turnirin bombardiri olub. "Qarabağ" və "Kayrat"ın mübarizəsindən əvvəl bu klubların baş məşqçiləri Qurban Qurbanov və Qurban Berdiyev 2002-ci ildə Rusiya çempionatı 1-ci divizionu qərçivəsində iki dəfə üz-üzə gəliblər. O vaxt Qurbanov Voronej "Fakel"inin hücumçusu, Berdiyev isə Kazan "Rubin"inin baş məşqçisi olub. Hər iki qarşılaşmada həmyerlimizin komandası eyni 0:2 hesabı ilə uduzub.

"Qarabağ"ın qapıcı məşqçisi Elxan Həsənov vaxtilə futbolçu kimi "Kayrat"ı qarşı çıxış edib. O, 1988-1990-cı illərdə SSRİ çempionatı və digər yarışlar qərçivəsində Almatı klubu ilə, ümumilikdə, 7 oyunda "Neftçi"nin qapısını qoruyub.

Qarşılaşmadan öncə koronavirus xəstəliyindən Əlnur Əşrəföglünün xəbərsizliyi anılıb.

Kipr "Omoniya"sını qəbul edib. Matç meydan sahiblərinin 3:1 hesabı qələbəsi ilə yekunlaşdı.

E.CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Milli sərvətimiz

İkinci Dünya müharibəsi başa çatdıqdan sonra, 1945-ci ilin 1-16 noyabrında Londonda BMT-nin təhsil və mədəniyyət təşkilatının yaradılması üzrə konfransı keçirilib. Fransa və Böyük Britaniyanın təklifinə əsasən, nümayəndələr dünyanın həqiqi mədəniyyətini yadında biləcək qurum barədə qərar qəbul edilib. 1945-ci il noyabrın 16-da 37 dövlətin iştirakı ilə BMT-nin elm, təhsil və mədəniyyət, informasiya və kommunikasiya üzrə ixtisaslaşdırılmış təsisatı olan UNESCO-nun yaranmasını təsdiq edən nizamnaməsi imzalanıb.

Reprezentativ Siyahısı" və "Təcili qorunmaya ehtiyacı olan qeyri-maddi mədəni irsin Siyahısı" tərtib edilib. Azərbaycan bu konvensiyaya Prezident İlham Əliyevin 2006-cı il oktyabrın 2-də imzaladığı "Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında" qanuna əsasən qoşulub. Azərbaycan-UNESCO münasibətlərinin inkişafında və gücləndirilməsində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın xidmətləri təqdirəlayiqdir.

Görülən işlər nəticəsində Azərbaycanın maddi və mənəvi irsinin nümunələri UNESCO-nun nadir əsərləri siyahısında yer alıb. Ötən illər ərzində Azərbaycanın tarixi maddi-mədəni irs nümunələri olan İçərişəhər Tarixi-Memariq Qoruğu, Şirvanşahlar sarayı, Qız qalası, Qobustan Dövlət Tarixi-Bədii Qorubun UNESCO-nun Ümumdünya Maddi-Mədəni İrs Siyahısına, Şəki şəhəri UNESCO-nun "Yaradıcı şəhərlər şəbəkəsi" siyahısına daxil edilib. Həmçinin Azərbaycana aid 13 qeyri-maddi mədəniyyət nümunəsi - Azərbaycan muğamı, Azərbaycan aşıq sənəti, Azərbaycanda xalçaçılıq sənəti, tarin hazırlanması və onun ifa edilməsi, Çovkan - Azərbaycanda Qarabağ atı ilə oynanılan ənənəvi oyun, Azərbaycan kələğayısı, Lahic misgərlik sənəti, lavaş, Novruz bayramı, kamaçanın hazırlanması və onun ifa edilməsi, dolma hazırlama və paylaşma ənənəsi, "Kitabi-Dədə Qorqud", Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqs-ləri - yallı (köçəri, tənzerə) "Qeyri-maddi mədəni irs siyahısı"ndadır.

Ölkəmizin UNESCO ilə ən vacib fəaliyyət istiqamətlərindən biri də erməni işğalçıları tərəfindən dağıdılmış nadir mədəniyyət incilərini haqqında məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, həmin abidələrin, mədəniyyət ocaqlarının bərpası, qorunub respublikadan çıxarılması sənət əsərlərinin qaytarılması məsələləridir.

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

● Yeni nəşrlər

Söz var ki...

Vətənə, xalqa, torpağa məhəbbət, sevgiyə inam "Həsəratimin yaşı dünya qədərdir" kitabındakı şeirlərin əsas qayəsidir

Kitab oxumaq, əslində, sadəcə, mütaliəni sevmək deyil. Kitab bağlılığı filosoflar iki cəhətdən izah ediblər. Birincisi, kitab oxumaq mədəniyyətdir. Hər kəs mütaliyə ilə hom dünyagörüşünü artırır, həm zövqünü formalaşdırır, həm də kamillik zirvəsinə ucalmağa bir yolu da tapır. İkincisi isə, deyirlər ki, əlində qələm, qolunda hələ dil açmamış kolamları olanlar da fitrətdən sözə vurğun yaranırlar. Onlar kitab oxumağa həvəslil, hətta fanat da ola bilərlər.

Kitabları ilə geniş oxucu auditoriyasında çoxdan imzasını tanıdan və sevdirən müəlliflərdən biri də Milli Məclisin deputatı, şair-publisist Tahir Rzadır. O, bu günlərdə oxucu görüşünə daha bir yeni - "Həsəratimin yaşı dünya qədərdir" kitabı ilə gəlib.

Tahir Rzayev (Tahir Rza) ictimai-siyasi fəaliyyəti ilə yanaşı, uzun illərdir elmi-bədii yaradıcılıqla da məşğuldur. Çoxsaylı məqalələrin, 20-dən artıq kitabın müəllifidir.

Vətənə, xalqa, torpağa məhəbbət, insanlığa hörmət və sədaqət, nadanlığa, zülmə, yalana nifrət, haqqa-ədalətə çağırış şairin şeirlərinin əsas qayəsi və mövzudur. Məhtəşəm Qələbizadədən öncə və sonra qələmə alınmış şeirlərdən müəllifin torpaq həsrəti duyulmaqla

bərabər, həm də daha böyük zəfərlərimizə inam əks olunur. Maraqlıdır, özü neçə-neçə kitabın müəllifi olan şair mütaliəni necə, sevirimi? Bu suala Tahir Rzanın cavabı maraqlıdır: "Hər gün mütaliə etmək insanın dünyagörüşünü formalaşdırması baxımından əhəmiyyətlidir. Nəinki gündəlik mətbuatı izləmək, müxtəlif xəbərlərlə tanış olmaq, həm də bədii ədəbiyyat oxumaq normal insanın ənənəvi tələbatıdır. Gündəlik bir neçə qəzeti oxumadan, internetdən, sosial şəbəkələrdən xəbərləri izləmədən keçinə bilmirəm. Maraqlı yazıları təhlil edirəm. Özüm də münəzəm olaraq bədii-publisist məqalələrini qəzet səhifələrində çıxış edirəm. Qanun yaradıcılığı, insanlarla görüşlər, müxtəlif tədbirlər vaxtının çoxunu alsada da, bədii yaradıcılığı, yeni əsərlə-

ri mütaliə etməyi də unutmuram. Bu il iki kitabım işıq üzü görüb. Elmi, bədii-publisist məqalələrim çap olunub". Şairin yeni nəşrinin də seviləcəyi və oxunacağına şübhə yoxdur. Çünki bu kitabda bir-birindən dəyərli, aktuallığı ilə oxucunu daha çox çəkən mövzular lirik düşüncələrlə müşahidə olunur.

M.NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

Dəyərlərdən gələn işıq

Azərbaycanın mədəniyyət inciləri UNESCO-nun nadir əsərləri siyahısında layiqli yer tutur

UNESCO-nun əsas məqsədi irqindən, cinsindən, dilindən və dinindən asılı olmayaraq, təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində üzrə xalqların əməkdaşlığını genişləndirmək yolu ilə sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə kömək, qanunvericiliyi və ədaləti, insanın əsas hüquq və azadlıqlarını təmin etməkdir. Bu, 20 üzrə dövlətdən ibarət qurum 1946-cı ilin 4 noyabrında rəsmi fəaliyyətə başlayıb. Hazırda 195 ölkə və 10 assosiativ üzvdən ibarətdir.

Ölkəmiz bu təşkilata 3 iyun 1992-ci ildə üzv qəbul edilib. Üzvlüyə qəbul edildikdən sonra UNESCO ilə qarşılıqlı əməkdaşlığın təşkil və təmin edilməsi məqsədilə dövlətimiz tərəfindən zəruri normativ hüquqi baza yaradılıb. Hazırda Azərbaycan bu konvensiyanın fəal iştirakçısıdır. İldən-ildə Azərbaycan-UNESCO əlaqələri xeyli genişlənməkdədir.

UNESCO tarixinin daha bir əlamətəndir Parisdəki qərargah-menzilində 2003-cü il

sentabrın 29-dan oktyabrın 17-dək keçirilmiş və 35800 üzvün, həmçinin 5 dövlət başçısı və 300 nazir iştirak etdiyi baş konfransın 32-ci sessiyasının "Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında" Konvensiyanın qəbul edilməsi olub. Sənəddə BMT-nin 1948-ci il "İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannaməsi"nə, 1966-cı il İqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakta, 1966-cı il Müli və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakta, həmçinin UNESCO-nun 1972-ci il "Dünya mədəni və təbii irsin mühafizəsi haqqında Konvensiyası"na, 1989-cu il "Ənənəvi mədəniyyətin və folklorun qorunub saxlanmasına dair Tösviyəsi"nə, 2001-ci il "Mədəni Muxtəliflik haqqında Ümumi Bəyannaməsi"nə istinad edilib.

O dövrdə artıq qeyri-maddi mədəni irsin bir çox formaları unudulmaqda, yaxud məhv olmaqda idi. Onların mühafizəsi, qorunub yaşadılması zərurəti

yarandı. Konvensiya qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin beynəlxalq hüquqi qorunması sahəsində qəbul edilmiş ən başlıca sənəd oldu. Sənəddə irsin təzahür formaları müəyyənləşdirildi, eyni zamanda, onun qorunma üsulları dəqiqləşdirildi və dövlətlərin üzərinə öhdəliklər qoydu.

Konvensiyanın məqsədlərini müvafiq olaraq, yalnız insan hüquqları haqqında mövcud beynəlxalq hüquqi aktlara, eləcə də icmalar, qruplar və ayrı-ayrı şəxslər arasında qarşılıqlı hörmət və sabit inkişaf tələblərinə uyğun gələn qeyri-maddi mədəni irs olaraq diqqətə alınır. Bu irsin daşıyıcısı kimi dil də daxil olmaqla, şifahi ənənələr və ifadələr; ifaçılıq sənətləri; sosial təcrübələr, mərasimlər, bayram tədbirləri; təbiətə və kainata aid bilik və təcrübələr sənəddə əsas götürülən nümunələridir.

Konvensiyanın 16 və 17-ci maddələrinə əsasən, "Başriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin

● Səhnə xadimləri

Hər dünyaya göz açan tarixə adını yazsa bilməyib. Görünür, bunun bir səbəbi var. Çox oxuyub, çox bilib, həm də hələ dahilik, diühalıq sayılmayıb. Elə tarixi və ədəbi simalarımız olub ki, hətta həyatı məşəqqətlərlə keçib. Aclarına gülən, dardı dəryalarca olsa da, hərəkat və davranışları ilə insanlara sevinc bəxş edən, ömürlər uzadan sənət fədailərimiz də belələrindən hesab edilib. Adını ədəbiyyat, mədəniyyət, incəsənət tarixinə yazdırmaqla əbədiyyət qazananlardan biri də Fazil Salayevdir.

Yaşasaydı 90 illik yubileyi 44 günlük Vətən müharibəsində qazandıqımız Zəfərə üst-üstə düşəcəkdik.

Simasından gülüş, təbəssüm süzülən, daxilindən isə daima qara qanlar axan Fazil Salayevin tərcümeyi-halını oxumadan da onun haqqında söz açmaq mümkündür. Çünki, əslində, sənətkarların tərcümeyi-halı onun bədii yaradıcılıq salnaməsidir.

Dünyaya gözünü 1931-ci il sentyabr ayında Bakıda açdı. Sanki həmin gün birinci sinif tələsələrində ardınca gülümsəyib deyirdi: "...Dayanın, sizi qabaqlayacam..." Mehəz belə də oldu: yeddi yaşını, məktəbə gedəcəyi günü gözləməyə səbri çatmadı. Ağılı kesər-kəsməz yazmağa başladı. 1935-ci ildə, yeni dörd yaşında olarkən öz şəklinin arxasına latin qrafikası ilə yazdı: "Salayev Fazil İdris oğlu". Bunu görənləri heyret bürüdü.

Uşaqlığı İkinci Dünya müharibəsi illərinə düşən balaca Fazilin arzusu rəssam olmaq idi. Əli qələm-karandaş tutandan şəkil çəkməyə başlamışdı. Ona görə də orta məktəbi bitirən kimi sənədlərini Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə verdi. Rəssamlığı bitirdikdən sonra "Azərbaycnda tərtibatçı-rəssam kimi işlədi də. Lakin həyat bəzən heç də arzuladığını kimi olmur. Zaman, vaxt keçdikcə arzularda dəyişir, əməllər də. Fazil Salayevin də rəssamlıq sənəti ilə dostluğu müvəqqəti oldu.

"Bizim Toto"nun ekran həyatı

Ailə Fazilin rəssam olacağını düşünürdü. Amma aktyorluq peşəsi bu gənci səhrlədiyi üçün "Azərbaycnda uzaqla-

Kiçik rolların böyük ifaçısı

Fazil Salayev xatirələrə gülüş obrazı ilə yazılıb

şaraq, ovaxtki Teatr İnstitutunun (indiki ADMU) aktyorluq fakültəsinə qəbul olundu. Hələ rəssamlıqla məşğul olduğu vaxtlarda o, məşhur İtalyan aktyoru Totoya oxşamaq istəyirmiş: onun kimi güldürməyi, düşündürməyi, bir sözlə, "bizim Toto" olmağı arzulayırmış...

Teatr İnstitutunu bitirdikdən sonra Fazil Salayev Azərbaycan Akademik Dram Teatrına işə qəbul olunur. 1963-1964-cü illər onun bioqrafiyasına sənətdə yeni dövrün başlanğıcı kimi yazılır. Çünki mehəz həmin illərdə görkəmli kinorejissor və dramaturq Həsən Seyidbəyli Fazil Salayevi "Möcüzələr adası" filmində kiçik bir rola çəkdi. Fazil Salayev eyni vaxtda Ağarza Quliyevlə ləntə aldığı "Ulduz" filmində müxbir rolunu oynayıb. Bir müddət paralel olaraq teatrdə və kinoda çalışır. Bir müddət sonra iş yerini Akademik Dram Teatrından Musiqili Komediya Teatrına dəyişsə də, yaxşı bilirdi ki, nə vaxtsa kino onu teatrdən, sevimli sənət ocağından uzaqlaşdıracaq.

Fazil Salayevin kinoya daha çox meyil göstərməsinin səbəbləri də maraqlı olub. Kinoda ilk rolunu 32 yaşında oynasa da, mehəz kinoaktyor kimi məşhurlaşır. Oynadığı şəh və ciddi rolun hamısının canına bir incə yumor qatdığını, kinonun dili ilə təqdim etməyin daha

asan olduğunu düşünürdü. Ona elə gəlirdi ki, kiçik bir jest, eləcə də qeyri-adi olmayan mizaj ekranda teatrdən fərqli, tamam başqa təsir bağışlayır. Sən demə, o, düşüncəsində yanılırmış. Fazil Salayevin kinoda uğurları bir-birini "qovurdu". Azərbaycanın kino tarixinə yazılan "77 Nə-li iş", "Axırncı aşırım", "Alma almayca bənəzər", "Arvadım mənim, uşaqlarım mənim", "Bir cənub şəhərində", "Bizim Cəbiş müəllim", "Dəvriş Parisi partladır", "Günlərin bir günü...", "26-lar", "Qanun naminə", "Möcüzələr adası", "Oğey ana", "Rəqiblər", "Sən niyə susursan?", "Şərikli çörək", "Şir evdən getdi", "Ulduz", "Ulduzlar sönmür", "Urek... Urek...", "Var olun, qızlar...", "Vulkana doğru", "Yeddi oğul istəmə..." kimi bir-birindən dəyərli filmlərimizdə ən kiçik, epizodik obrazlarla tamaşaçı sevgisi qazanan Fazil Salayev sənət dostlarının da xatirələrində əbədiləşib.

Tamaşaçı sevgisi, peşəkarların xəsisliklə söylədikləri xoş sözlər və...

Ölməzlik qazanan sənətkarın filmlərdəki qəhrəmanları ilə yanaşı, "Mozaika" satirik kinojurnalında yaratdığı tipajlar

da uzun müddət tamaşaçını öz təsiri altında saxlamağı bacarıb. Aktyorun metroya baxmağa cəhd göstərən sarıx, şəhərin gecə səhərdə uçuşlundan dinclik tapıb yata bilməyən narahat, toylara dəvət olunmaqdan əldən düşən və axırda şalvarsız qalan, əmək qabaqcılı kimi tez-tez iclaslara, görüşlərə çağırılıb yarıntmaz işçiyə çevrilən qəhrəmanları ilə hər dəfə ekranda görüşməyə imkan tapanda gah gülür, gah halına acıyır, gah da təəssüf hissi keçirirsən.

O, dünyanın hansı nöqtəsində yaşasaydı, şəksiz, şöhrət zirvəsinə yüksələcəkdi, maddi cəhətdən təmin olunacaqdı. Sovetlər dövründə yaşamış və çalışmış Fazil Salayevin taleyinə isə, təəssüf ki, ancaq biganəlik, diqqətdən kənardə qalmaqla yazılmışdı. Buna görə də təltiflərin, fərqləndirmə, həvəsləndirmə üçün verilən mükafatların, çoxsaylı diplomların biri də ona qoyulmadı. Lakin bu, ona dərd olmadı. Qazandıqı tamaşaçı sevgisi, bir də peşəkarlığını, nədənsə, çox xəsisliklə sənəti barədə söylədikləri xoş sözlər oldu.

Səhnədə və kino ekranlarında daima tamaşaçılara gülüş bəxş edən, sənətinə, istedadına veriləcək qiymətə, xoş sözlərə, yaradıcılıq üçün imkanlara məhəzət aktyor fikri-xəyalından bir anlığa da olsa ayrılmıq üçün içsə də, bu, onun

dərdini heç yüngülləşdirmirdi. Bir yandan atasının ölümü, dünyaca sevdiliy anasının xəstələnməsi, eləcə də onu xayalayan qəfil zob xəstəliyi dərdini bir-birə-beş çoxaltmışdı...

Qırx yeddi yaşında, ömrü yarı yolda qırılan aktyorun doğmaları, neçə-neçə sənət dostları, tanış-biilşləri onunla bağlı qəribə əhvalatları, məzəli söhbətləri danışdığıca sənətkarın yoluna inanırmış: "...İnanmırsan ki, kiçik qızı Ofelyanın ad günündə, iyunun 19-da son saatlarını xəstəxana divarları arasında keçirən zaman necə sevinmişdi. Sarılı boğazını arıtlamağa təqəti olmasa da, axır dəqiqələrində güclə udqunaraq qızına xoşbəxtlik arzulamışdı... Və bir gün sonra, 1978-ci il iyunun 20-də dünyasını dəyişmişdi. Çoxlarının "əhli-kəf" saydığı, əslində, bütün vücudunun qəmli şələləndiyi gözündən görünən, təklilyə çəkilib özüylə baş-başa qalmaqdan təsəlli tapan Fazil karvanını sürüb beləcə getdi..."

Heç özü də baş rolları istəməyib...

Əslində, Fazil Salayevin arzuları böyük olub. O, səhnədə də, ekranda da oynamadığı, arzusunda olduğu çox rollar qoyub getdi. Onu görənler, onunla yaxınlıq edənlər yaxşı bilirlər ki, o, həqiqətən, çox istedadlı, sənətə ürəkden bağlı bir aktyor idi. Fazil Salayev heç özü də baş rolları istəməyib. Deyirmiş ki, mənə kiçik rollar verin, mən onları böyük rollar səviyyəsinə qaldıra bilərəm. Doğrudan da, elə filmlər var ki, Fazillə yadda qalır. Onun rolları tamaşaçıda, əsl mənada, filma maraq oyadı. Fazil Salayevin rolları kiçik olsa da, bütövdür. Onun "kiçik" qəhrəmanlarında bir böyüklük duyulur.

Xəq artisti Yaşar Nuri müsahibələrinin birində aktyor haqqında deyirdi: "Fazilin çox böyük istedadı var idi. Nadir hallarda olur ki, aktyorun adını bilmirsən, amma oynadığı obrazlara tanıyırsan. İndiyə qədər də onun adını bilmirəm, amma obrazlarını tanıyırsan: o, "filan roldakı aktyor" kimi yaddaşlarda

qalıb. Heç bir fəxri adı olmayan Salayevin fəxri adı "filan aktyor" idi. "Musko-mediya"da bir tamaşağa montyoru oynayırdı. Guya çayniki düzəldəndə tok vurur bunu, ölü. Zal onun "dünyasına" iki dəqiqə əl çalır. Fazil hərtərəfli istedadlı idi, amma bəxt, tale, alın yazısı... Onun "Şərikli çörək" filmində çörək yediyi epizod xəlvet çəkilib. Mahmudbəyov operatoru çağırır ki, bu kadri xəlvet çək. Amma yenə də şans... O filma görə hamı dövlət mükafatı aldı, Fazil almadı..."

Akademik Milli Dram Teatrının aktyoru, Əməkdar artist Əli Nur həkmarı Fazil Salayevlə tanışlığını belə xatırlayırdı: "Mən tələbə olanda Fazil Salayev "Azdrama"da işləyirdi. O, Allahın möcüzəsi, istedadlı aktyoru idi. Fazil "Azdrama"da elə də böyük rollar oynamayıb. Məsələn, "Ölümlər"də Cəlalı oynayırdı. Digər tamaşalarda da epizodik rollarda idi. Neçə qeyri-adi kollektiv, duzlu aktyor idi. Neçə qədər istedadlı olsa da, onu layiqincə qiymətləndirmədilər. Hətta kateqoriyasını artırırdılar ki, normal maaş alsın".

Sənətsünaslıq doktoru, professor İsmail İsmayıloğlu da Fazil Salayev haqqında xatirələrini bölüşüb: "Tofiq Kazımov da onu çox sevirdi, orijinal istedad sahibiydi. Azərbaycan teatrdə ikinci belə istedadlı mənlik aktyor yox idi. Onun komizmi də orijinaldır, plastikası da. Fazil-dən sonra o tipdə aktyor yetişməyib. Düzdür, Yaşar Nuri yetişdi, amma o, başqa tip aktyor idi... Uşaq kimi saf və təmiz xarakterli adam olub Fazil Salayev. Hətta o qədər saf adam olub ki, aktyorların bəziləri onunla zarafatlaşmışlar. Ən yaxın dostları Yaşar Nuri və Səməndər Rzayev olub. Aktrisalardan isə Nəcibə Məlikova onu öz övladı, qardaşı kimi çox istəyib... Fazil "Molla Cəbi" tamaşasında Əliəğa Ağayevlə tərəf-müqəbil olub. Əliəğa Ağayev deyirmiş ki, "Fazil orada elə xırdalıqlar edirdi ki, mən özümlə itirmişdim. Onun ifasına valeh olmuşdum, öz rolum yadımdan çıxmışdı..."

Bir vaxtlar televiziya ekranlarında gedən "Komediyalar aləminə səyahət" verilişində tez-tez səhnəciklərdə çıxış edən istedadlı aktyor Fazil Salayev qısa ömür yaşasa da, oynadığı rolları, mimikası və yumor hissi ilə xalqımızın yaddaşında əbədi qaldı. İllər keçsə də, onun yaratdığı rollara və filmlərə marağ azalmayıb, əksinə, Fazil Salayev kimi sənət fədailərinə ehtiyac duyulduğu bu günlərdə daha çox hiss olunur.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

BAŞLANĞIC

Ən qədim paltar köynəkdir, yoxsa don?

Yaşamanın əsas komponentlərindən olan geyim insanı soyuq və istidən, ətrafdakı zərərli təsirlərdən qorumaq üçün vacibdir və onu gündəlik həyatın ayrılmaz parçasıdır. Bu da maraqlıdır ki, min illər əvvəl istifadə olunan hər hansı paltarın günümüzdə qədər gəlib çıxması necə olub. Bu marağı artıran isə dünyanın ən qədim geyimi - "tarxan"dır.

məzarlıqdan tapılıb. Aşkar edildikdən sonra Londonda yerləşən Petrie Misir Arxeologiya Muzeyinə göndərilib. Burada paltara xüsusi diqqət göstərilməyək rəflərdən birinə yerləşdirilib. Lakin illər sonra muzeyin yenidən bərpasında qeyri-adiyi ilə şübhə yaradaraq təkrar araşdırılmasına səbəb olub. Bununla da məlum olub ki, geyim ən qə-

dim parçadan hazırlanıb. Fəqət həmin vaxt libasın dəqiq tarixi qeydə alınmayıb. 2016-cı ildə Oksford Universitetinin tədqiqatından sonra paltarın 5-5.5 min il əvvəle, yəni eradan əvvəl 3-cü minilliyə aid olduğu təxmin edilmişdir. "Tarxan" öndən baxarkən V hərfinə bənzər yaxalılıq kətan paltardır. Onu araşdıran alimlər güman edirlər ki, bu geyim köynək yox, don olub. Aşağı hissələri uzun illər ərzində məhv olduğundan köynəyə bənzər formada qalıb. Digər bir önəmli məqam isə hazırlanan qadın libasının kimesə özlə olaraq tikildiyidir. Çünki paltarın meydana gəldiyi tarixdə dəqiq bədən ölçüləri anlayışı olmadığından geyimlər hər kəsə yararlı olması üçün olduqca gen hazırlanırdı. Bu köynək isə bir qadının vücut ölçülərinə uyğun formada hazırlanmış dərzli məhsuludur.

İlk xalça muzeyi Vətənimizdə

Azərbaycanda tarixən ən geniş yayılmış xalq sənətindən biri xalçaçılıqdır. Dünyanın ilk xalça muzeyi də məhz elə ölkəmizdədir. 1967-ci ildə əsası qoyulan muzeyin ilk yerləşdiyi ərazi Bakının ən qədim tarixi yerlərindən biri olan İçərişəhərdə olub. Muzeyin özünəməxsus ilk binası isə 2014-cü ildə avstriyalı memar Frans Yantsın layihəsi əsasında inşa edilmişdir. Dənizkənarı Milli Parkda yaradılan Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinə "milli" statusu 2019-cu ildən verilib.

Muzeyin daxilində Azərbaycanın müxtəlif regionlarından xüsusi əhəmiyyətli tarixi xalçalar yer alır. Burada olan ən böyük xalça isə 11 metr uzunluğunda "Şeyx Səfi" xalçasıdır. Bu xalçanın əsl Londonda Viktoriya və Albert Muzeyində saxlanılırdı. Burada olan isə əsl nüsxə əsasında hazırlanmış versiyasıdır. Xalçalar üzərindəki qəliz işləmələrlə və müxtəlif əsərlərin ideyalarını özündə ehtiva etməklə daha çox diqqəti cəlb edir. Qarabağ xalçalarının əvəzolunmaz dəyərini müzayedə mövcud olan nümunələrdən aydın görmək mümkündür. Burada yalnız xalçalar deyil, həmçinin milli geyimlər, tarixi qablar, zinet əşyaları da sərgilənir. Toxuculuğa marağ göstərənlərin muzeydə təşkil edilən dərslərə qatılaraq faydalanmaq şansları da var.

2500 yaşlı xalça

Qədim dövrlərdə yaşayış yerləri olan mağaralar bir çox çətinlikləri ilə insanları yenilikləri kəşf etməyə sövq edirdi. Onlar soyuq və daş torpağın üstündə yatmamaq üçün ovladıqları heyvanların dəri və xəzlərindən xalça kimi istifadə edirdilər. Zaman keçdikcə isə bunlardan istifadə azaldı və toxunmuş materiallara keçid dövrü başlandı.

Ən erkən tarixli xalça "pazırq" adını daşıyır. Bunu keçən əsrin ortalarında rus arxeoloqu Sergey Rudenko Qazaxıstanda Altay dağlarının yaxınlığında aşkar etmişdir. Tədqiqatlar bu xalçanın eradan əvvəl 5-ci əsra aid olduğunu sübuta yetirib. Qəbirə sızan suyun donması nəticəsində buz bağlayan məzarın daxilində yerləşməsi xalçanın bu günə qədər gəlib çatmasının əsas səbəbidir. Xalça olduqca böyük sənətkarlıqla hazırlanıb.

Xalçanın mərkəzi hissəsi 24 qarpaz formalı fiqurla ehatə olunub. Hər bir hissənin daxili 4 elementlə bəzədilib. Mərkəzi sahə marallarla haşiyələnib. Ən kənar hissədə isə atılar yer alır. Xalçanın toxunduğu əsas rənglər sarı, qırmızı və mavi saplardan ibarət olub. Bu rənglər isə təbii formada bitkilərdən və sairədən əldə edilmişdir. Lakin görünüşdən aydın olur ki, rənglər solaraq nisbətən başqa çalarları özündə əks etdirir. Yun materiallı xalça "türk dünyını" üsulu ilə hazırladığı üçün sıx toxunuşlu və xovludur. Xalçanın hansı xalqa məxsusluğu da maraqlıdır. Bir çox xalqlar belə dəyərli nümunəni özünü küləşdirmək üçün mübarizə aparırlar. Əslində, "pazırq" xalçasında olan naxışlar, rəmzlər onun türklərə aid olmasına göstərir. 24 fiqurun 24 ögüz boyundan xəbər verməsi, toxunma üsulu və digər simvolları da mənalar bununu doğrulduğunu əsaslandırır. Bu tarixi xalça Ermitaj Muzeyində sərgilənir.

Geyim dünyasının ilk brendləri "Brooks Brothers"

Kapitalist yaşayışının əsasını qoyan, təbəqələşməni daha da sürətləndirən vasitələrdən biri də geyim markalarıdır. Dünyanın ilk geyim brendi "Brooks Brothers"dır. Hazır geyim təklif edən bu ilk firmanın əsası 1818-ci ildə qoyulub. Henri və kiçik qardaşı David Bruks mağazanı Nyu York Manhattan şəhərində açaraq geyim satışlarını həyata keçirib. Həmin zaman brend "H & D.H Brooks and Co." adı altında fəaliyyət göstərmişdir. 1833-cü ildə Henri öldükdən sonra mağazaya oğulları arasında miras qalıb. 1850-ci ildən etibarən brend "Brooks Brothers" adı ilə tanınıb.

Markanın loqosunda lentlə əsilmiş qoyun təsviri olunub. Bu simvolun tarixi qədim Yunanıstana gedib çıxır. Əfsanəyə görə, Ceysn və Arqonats qızıl yun əldə etmək üçün hər cür qurban verməyə hazır idilər. Bununla da onların uğurları əfsanəyə çevrilmişdi. Loqodakı ideya da buradan qaynaqlanırdı.

Firma kostyumlar satışı qarşılığında "tikidirmə vaxtı olmayanlar üçün hazır kostyumlar" şüarı ilə yeni tendensiyanı başlamağı. Ümumi fəaliyyəti boyunca Amerikanın 40 prezidentini geyimlə təmin etmişdi. ABŞ-ın sabiq prezidenti Abraham Linkoln sui-qəsd nəticəsində öləndən sonra üzərində brendin kostyum və paltosu var idi. Həmin vaxtdan 2003-cü ilə qədər mağazada kostyum satışına rast gəlinmədi.

Amerikada Vətəndaş müharibəsi zamanı markanın nüfuzu sarsılmışdı. Belə ki, əsgərlər üçün forma hazırlayan brendin istehsal etdiyi paltarlar keyfiyyətsiz olmuşdu. Formalar ucuz parçalardan hazırlanıbmış, yağış və küləyə məruz qaldıqda parçalanmışdı. Lakin arzuolunmaz vəziyyət kompensasiya edilmiş, yenidən yüksəkkeyfiyyətli formalar tikilmişdi.

Hazırda ən qocaman brend olan "Brooks Brothers" kişi, qadın və uşaqlara aid hər cür geyimləri təqdim edir. Eyni zamanda bir çox məşhurların, kino ulduzu və aparıcıların da əvəzindədir.

"Brooks Brothers" adı ilə tanınıb.

Xəyallarda canlanan dəbdəbəli geyimlərin olduğu Paris küçələri bütün dünyanı özünə cəlb etməsi ilə seçilir. Yaranma tarixinə görə geyim brendlərinin ilk ikinci pilləsində yer alan "Hermes" bir fransız markasıdır. 1837-ci ildə markanın əsası Tierri Hermes tərəfindən qoyulub. Əvvəlcə yalnız atlıya bənzər ibarət olan moda və sənətlər Parisdə yerləşən mağazaya köçürülüb. Avropa xalqını heyran edən "Hermes" daha çox dəridən hazırladığı məhsullarla fərqlənirdi.

Firmanın nüfuzunu daha çox artıran Emile Hermesin geyim dünyasına gətirdiyi yenilik oldu. Bir çox geyimlərdə, çantalarda yer alan zəncirbəndi ilk dəfə bu brend istifadə etmişdi. XX əsrin ortalarında etibarən markanın libasları ilə bəzənən müştərilərinin görünüşlərini təmamlamaq üçün zərərçilik məmulatları, saatlar və ayaqqabılar da təqdim edilmişdi.

Markanın loqosunda at arabasına bağlı at və onun qarşısında dayanan bir kişi təsviri vardır. Fransız rəssam Alfred Druonun "Bağlanan araba, gözəyən bəy" adlı əsərindən ilhamlanaraq hazırlanıb. Narncı rəng isə təsadüfən seçilib. Çatdırılma qutuları hazırlanarkən krem və qızılı tonlar tükəndiyi üçün qutulara narncı rəng çəkilmişdir. Bununla da narncı rəng markanın əsas imzasına çevrilmişdir.

Bu gün "Hermes" alıcılarına kişi və qadına dair şahənə geyimlər, çantalar, cəvahirat və saatlar, otirlər, müxtəlif aksesuarlarla xidmət göstərir. Bu markanın dünyanın 45 ölkəsində 306 filialı fəaliyyətdədir.

Markanın loqosunda at arabasına bağlı at və onun qarşısında dayanan bir kişi təsviri vardır. Fransız rəssam Alfred Druonun "Bağlanan araba, gözəyən bəy" adlı əsərindən ilhamlanaraq hazırlanıb. Narncı rəng isə təsadüfən seçilib. Çatdırılma qutuları hazırlanarkən krem və qızılı tonlar tükəndiyi üçün qutulara narncı rəng çəkilmişdir. Bununla da narncı rəng markanın əsas imzasına çevrilmişdir.

Bu gün "Hermes" alıcılarına kişi və qadına dair şahənə geyimlər, çantalar, cəvahirat və saatlar, otirlər, müxtəlif aksesuarlarla xidmət göstərir. Bu markanın dünyanın 45 ölkəsində 306 filialı fəaliyyətdədir.

Məhkəməyə qədər yol alan ixtira

Tikiş üçün başlıca komponent olan iynə ilə insanın tanışlığı 20 min il bundan öncə başlayıb. İlk iynələr heyvan sümüklərindən, buynuzlarından hazırlanıb. Sapları isə heyvan əzələlərindən əldə edilmişdir. Dəmir iynələrin mövcudluğu 14-cü əsrdən etibarən başlayıb. İynə və sapın təkmilləşməsi bir araya gəlməsi daha çox tikiş prosesini sürətləndirib, keyfiyyətini artırıb.

Tikiş maşını ideyasını meydana çıxarıb onu patentləşdirən ilk şəxs isə Çarlz Vayzental olub. Bundan bir qədər sonra 1790-cı ildə Tomas Saint ilk tikiş maşınıni təsvir etmişdir. Lakin o, ixtirasını uğurla tanıtmayıb və maşının satışı həyata keçirilməyib. Həmin zamanda bu vəsaitə ilə dəri və kətan materiallardan istifadə nəzərdə tutulmuş, tikiləcək parçaların daxilində sadə tikişlər atmaq üçün zəncirvari tikiş üsulu mexanizmi tətbiq olunmuşdu. Beləliklə, bu tikiş maşını həmin dövrdə görülməmiş konsepsiya sayılır. Növbəti illərdə Tomas Saintin kağız üzərindəki prototipinə uyğun nümunələr hazırlanıb.

Sonralar bir çox təşəbbüslər tikiş maşını üzərində yeni fikirləri ortaya çıxardı. Lakin bu yolda bəziləri uğursuz olmuş və çətinliklərlə üzləşmişdirlər. Hətta maşından istifadə Bartelmei Timonierin canı bahasına başa gəlmişdi. Belə ki, o, 1830-cu ildə ixtira etdiyi maşından 80 ədəd hazırlayaraq fabriki yaratmışdı. Bundan xəbərdar olan dərzilər işlərinin əllərinə alınması qorxusuna düşərək fabriki hücum edib tikiş maşınlarını sındırılmışdılar. Bu hadisədən B.Timonier canını güclə xilas edə bilmişdi.

Maşının əllə hərəkətə gətirilməsi mexanizminə son qoyub pedallı versiyanı yaradan İsak Meritdir. Lakin digər bir ixtiraçı olan Elias Hau onun bir çox detalları oğurladığını iddia edərək məhkəməyə vermişdi. Məhkəməni Elias Hau qazanaraq paydan mənfəət əldə etmişdi. Ölə- rəz, müxtəlif illərdə olan bu icadlar "əsl ixtiraçı kimdir?" sualına cavab tapmaqda çətinlik yaradı. Lakin beləliklə, bu inkişaf yolu hazırda tikiş mədəniyyətinə çiraqlı çıxır olub.

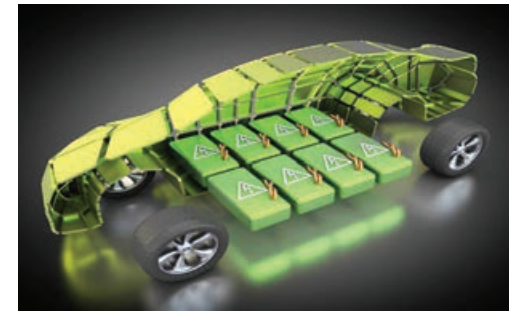
Maşının əllə hərəkətə gətirilməsi mexanizminə son qoyub pedallı versiyanı yaradan İsak Meritdir. Lakin digər bir ixtiraçı olan Elias Hau onun bir çox detalları oğurladığını iddia edərək məhkəməyə vermişdi. Məhkəməni Elias Hau qazanaraq paydan mənfəət əldə etmişdi. Ölə- rəz, müxtəlif illərdə olan bu icadlar "əsl ixtiraçı kimdir?" sualına cavab tapmaqda çətinlik yaradı. Lakin beləliklə, bu inkişaf yolu hazırda tikiş mədəniyyətinə çiraqlı çıxır olub.

Aydan XƏLİLOVA, "Azərbaycan"

Elektrikli avtomobillər üçün akkumulyator

"Tabiat dostu" kimi qəbul edilən elektrikli avtomobillər zaman keçdikcə daha çox sürücünün rəğbətini qazanır. Onun yeganə mənfəəti gec enerji yığımasıdır. Lakin mütəxəssislər buna da çarə tapıblar.

Amerikanın Pensilvaniya Universitetinin tədqiqatçıları 10 dəqiqə ərzində elektrik enerjisi yığa bilən akkumulyator hazırlayıblar. Amma sadə litium-ion batareyalarının bu cür sürətlə doldurulması onların tezliklə sirdən çıxmasına səbəb olub. Belə ki, enerji bir elektrodun digərinə aşağı temperaturda ötürülür. Buna da çarə tapıldı. Yeni akkumulyatorlarda nazik nikel folqası istifadə edilərək 30

saniyədən az müddətdə qızdırılan sistem yaradıldı. Batareyanın doldurulmasından sonra lazım olacaq sürətli soyutma avtomobilə hazırlanmış sistem vasitəsi ilə ediləcək.

"Windows 11" gəlir

"Microsoft" şirkəti "Windows 11" əməliyyat sistemini təqdim edib. Kompüterlərində daha öncədən "Windows 10" əməliyyatı mövcud olan istifadəçilər yeni versiyanı rahat yükləyə biləcəklər, digərləri isə hələlik gözləməli olacaqlar.

Üçün ilk olaraq "PC Health Check" proqramı yüklənməlidir. "Windows 11" ilə birlikdə "Microsoft Store" da yenilənib. Bu əməliyyat sistemində videoyunlar HDR rejimində fəaliyyət göstərəcək.

Transplantasiya üçün dronlar

Bəzi inkişaf etmiş ölkələrdə artıq dronlardan transplantasiya əməliyyatları zamanı orqanların daşınmasında istifadə olunur.

Bu "kiçik təyyarələr" xüsusi olaraq hazırlanıb. Məlumdur ki, köçürülmə üçün nəzərdə tutulmuş orqanlar xüsusi şəraitdə saxlanılmalı və müəyyən vaxt ərzində təyinat nöqtəsinə çatdırılmalıdır. Əks halda onlar istifadəyə yarasız hala düşür. Xüsusi hazırlanmış tibbi dronlar məhz bu standartlara cavab verir, termometr və taymerlərlə təchiz olunur, üstəlik, bütün bunlar mütəxəssislər tərəfindən uzaq məsafədən tənzimlənir.

Tibbi dronlar sınaqlardan uğurla keçib. İlk transplantasiya şəhərdaxili, ikincisi isə şəhərlərarası olub.

"Nokia 6310" geri dönür

Dövrünün ən çox istifadə edilən telefonlarından olan "Nokia 6310"un 20 illik yubileyidir. Bu münasibətlə şirkət onun yeni versiyasını hazırlayıb. Bəs yeni modelin sələfindən fərqi nədir?

Ən dözümlü mobil telefon hesab edilən "Nokia 6310"un yeni versiyası görünüşü etibarilə əvvəlkiyə bənzər, lakin müasir tələblərə cavab verir. Yeni telefon rəngli ekranı, 320x240 meqapiksel kameraya, uzunömürlü batareyaya, internet və ən əsası isə klassik "İlan" oyununa malikdir.

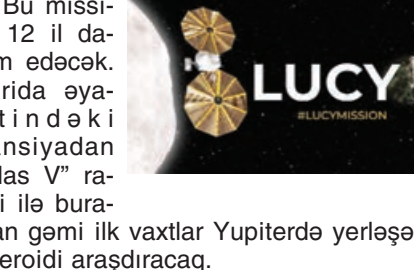

"Lucy"nin 12 illik missiyası

ABŞ Milli Aviasiya və Kosmos İdarəsi (NASA) "Lucy" kosmik gəmisi Nyupiter ətrafındakı asteroidləri öyrənmək üçün kosmosa göndərmişdir.

Bu missiya 12 il davam edəcək. Florida əyalətindəki "Lucy" missiyasının "Atlas V" raketləri ilə buraxılan gəmi ilk vaxtlar Yupiterdə yerləşən 8 asteroidi araşdıracaq.

NASA-nın "Lucy" ilə bağlı planları bununla bitmir. Onun növbəti səfərinin Günəş sistemində olacağı nəzərdə tutulur.

Ağıllı qapı zəngləri

Son zamanlara qədər qapı zənginin "vəzifəsi" evimizə gələn barədə bizi xəbərdar etmək idi. Texnologiyamız sürətli inkişaf, kamera və mobil tətbiq dəstəyi ilə onlar artıq tam təhlükəsizlik platformasına çevrilib. "Amazon" və "Google" kimi aparıcı şirkətlər isə daha da irəliləyən "ağıllı" qapı zənglərini yaradıblar. Onların yeni imkanları hər birimizi təəccübləndirəcək.

Yeni nəsil qapı zənglərinin batareyaları işləyən və Wi-Fi şəbəkəsinə qoşulan növləri var. Onları quraşdırmaq olduqca asandır. Zəngləri qapıya xaricində istənilən yere yerləşdirə və ya bərkidərək asanlıqla istifadə edə bilərsiniz. Canlı görüntü, video çəkim, hərəkət və səs həssaslığı da onların sahələrindədir.

Yeni qapı zəngi ziyarətçilərinizi salamlamaq və yönləndirə bilər. Hətta qapıya çatmamış gələnərlər haqqında məlumat da verir. Tez-tez "gördüyü" insanların isə üzünü tanıyır.

Evdə olmasanız belə qapını açıbağlayacaqsınız. O hətta qaralıqda rəngləri seçəcək. Qapı zəngi "ağıllı" evinizi

idara edə bilər. Onu evdəki enerji sistemində qoşaraq oğurluq zamanı mənzildə adam olduğunu simulyasiya edə bilər. Hətta "ağıllı" qapı zənglərinin ultra həssas texnologiyası sayəsində kimsə qapıya yaxınlaşsın zəngə toxunmasa belə, o, işə düşəcək. Bu da təmas olmadığı üçün xəstəliklərin və mikrobların yayılmasının qarşısını almaq məqsədi daşıyır.

"Ağıllı" qapı zəngi qonaqlarınızı üşümədən belə qoruyacaq. Belə ki, sahiblənlər qədar gözəyənərlər soyuq havaldarı üşüməsin deyər qapı bir metr məsafəni isidəcək.

Bunlar hələ hamısı deyil. Uzaqda olsanız, tətbiqiniz vasitəsilə qapınızı istədiyiniz şəkə açə biləcəksiniz. Hərəkəti qəbul etmə xüsusiyyəti və "ağıllı" qapı zənglərinin ultra həssas texnologiyası sayəsində kimsə qapıya yaxınlaşsın zəngə toxunmasa belə, o, işə düşəcək. Bu da təmas olmadığı üçün xəstəliklərin və mikrobların yayılmasının qarşısını almaq məqsədi daşıyır.

"Ağıllı" qapı zəngi qonaqlarınızı üşümədən belə qoruyacaq. Belə ki, sahiblənlər qədar gözəyənərlər soyuq havaldarı üşüməsin deyər qapı bir metr məsafəni isidəcək.

Həm qulaqcıq, həm də termometr

"Apple" şirkəti yeni model naqilsiz qulaqcıqlar üzərində çalışır. Onlar istifadəçinin bədən temperaturunu və duruş mövqeyini təyin edə bilən sensorlarla təchiz olunacaq. Bundan əlavə, "AirPods" modeli eşitmə aparatı funksiyasını da yerinə yetirəcək. Bu funksiyanın artıq mövcud olan Conversation Boost adlı funksiyadan fərqlənib-fərqlənməyəcəyi bilinmir.

Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, bu cür texnologiyaların inqisaf prosesində bəzi çətinliklər var. Daha əvvəllər "Apple" şirkəti müəyyən komponentlərin istehsalı və təchizati ilə bağlı yaranmış problemlər üzündən dəfələrlə maraqlı ideyaların reallaşdırılmasından imtina edib.

Məlumat əsasən, sentyabr ayında təqdim edilmiş "Apple Watch 7" smart saati bədən temperaturunun ölçülməsi texnologiyasını əldə etmişdi. Lakin "Apple" texniki problemlər səbəbilə bu ideyanın da gerçəkləşdirilməsini təxirə salıb.

Məhsulun 2023-cü ildə satışa çıxacağı proqnozlaşdırılır.

Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, bu cür texnologiyaların inqisaf prosesində bəzi çətinliklər var. Daha əvvəllər "Apple" şirkəti müəyyən komponentlərin istehsalı və təchizati ilə bağlı yaranmış problemlər üzündən dəfələrlə maraqlı ideyaların reallaşdırılmasından imtina edib.

Məlumat əsasən, sentyabr ayında təqdim edilmiş "Apple Watch 7" smart saati bədən temperaturunun ölçülməsi texnologiyasını əldə etmişdi. Lakin "Apple" texniki problemlər səbəbilə bu ideyanın da gerçəkləşdirilməsini təxirə salıb.

Məhsulun 2023-cü ildə satışa çıxacağı proqnozlaşdırılır.

Yeni "virtual reallıq" eynəyi

"HTC" şirkəti "Vive Flow" adlı yeni virtual reallıq eynəyini təqdim edib. Bu cihaz "Qualcomm XR" prosessoru, 4 GB RAM və 64 GB daxili yaddaş həcmi ilə təchiz olunub. Çəkisi 189 qram olan cihazın 2 ekranı var. Bundan əlavə, cihazda bir neçə səs gücləndiricisi və genişləndirici genişləndirici səsni böğulməsi özəlliyinə malik ikili mikrofonları da daxil olmaqla.

Daxili komponentlərin soyudulması üçün aktiv soyutma sistemindən istifadə edilmişdir. Bu sistemin tərkibinə 1 ədəd kiçik soyutma pərdə daxildir.

"Vive Flow"un 2 ədəd ön kamerası istifadəçini virtual mühitə təyin etməyə imkan verir. Kameralar həmçinin jestlər vasitəsilə idarəetmə prosesini də tənzimləyir.

"VR" (virtual reallıq) cihazı "Miracast" adlı texnologiyadan istifadə etməklə digər cihazlarla virtual mühitə ötürmək imkanını verir. Qeyd etmək lazımdır ki, HTC Vive Flow iOS əməliyyat sistemini dəstəkləyir. "HTC" həmçinin bu VR cihaz üçün xarici batareyanı da təklif edir. Lakin bu batareyaya ayrıca satılır və onun qiyməti 79 dollardır. "Vive Flow" 4-5 saat ərzində çalışa bilər.

Cihazı xarici enerji mənbəyinə qoşmaq məsləhət görülür. Bunun üçün isə ona ya yuxarıda sadalanan xarici batareyaya, ya da "USB Type-C" naqili vasitəsilə qoşulması dəstəklənən və 10.000 mAh batareyaya həcmində malik powerbank lazımdır. İstifadəçi "Vive Flow" vasitəsilə televizora və müxtəlif canlı yayımlara baxa bilər. "HTC Vive Flow" noyabrda 500 dollar qiymətində satışa çıxarılacaq.

Ülker XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

